

Bratislavský KURIÉR[®]

denné aktuality na www.bakurier.sk

Prišlo 140
pripomienok

Bratislavský samosprávny kraj 31. decembra 2022 ukončil pripomienkové konanie Územného plánu regiónu, v rámci ktorého boli prijaté desiatky návrhov na zmenu nielen od developerov, ale aj od obyvateľov Bratislavy.

Územný plán hlavného mesta sa po rokoch znovu otvára. Hlavným cieľom zmien a doplnkov bolo reflektovať na aktuálny stav poznania územia, zmeny v legislatíve a spracované koncepčné dokumenty, ktoré sa týkajú rozvojových zámerov Bratislavského samosprávneho kraja, najmä Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja na roky 2021-2027, Regionálny plán udržateľnej mobility BSK, Akčný plán Koncepcie ochrany a využívania zdrojov povrchovej a podzemnej vody v BSK, Akčný plán na presadzovanie ochrany lesov na území BSK, ako aj Revitalizáciu krajiny s ohľadom na dôsledky klimatickej zmeny v BSK.

Verejnosť na výzvu reagovala

Do minuloročnej výzvy o zaslanie zmien a doplnkov sa zapojili desiatky subjektov. Po skončení pripomienkového konania Návrhu zmien a doplnkov č. 2 Územného plánu regiónu – Bratislavský samosprávny kraj, Úrad BSK eviduje stanoviská a pripomienky približne od 140 subjektov.

(pokračovanie na str. 12)

Na Tehelnom poli sa konali hokejové Winter Games

(foto TASR)

HC Slovan sa presadil aj na futbalovom štadióne

Hokejisti HC Slovan Bratislava zvíťazili v dohrávke 24. kola Tipos extraligy nad HC Košice 3:1. Po tomto triumfe sa obhajca titulu dostal opäť na čelo tabuľky. Stretnutie bolo súčasťou podujatia **Kaufland Winter Games 2023** v Bratislave. Na Národnom futbalovom štadióne ho sledovalo rekordných 14.244 divákov.

O čestné vhadzovanie sa postaral Václav Nedomanský, najlepší strelec v histórii Slovana. V rokoch 1962 až 1974 nastrieľal za klub 349 gólov v 419 dueloch.

Podujatie pod holým nebom sa konalo v slovenskej najvyššej súťaži po druhý raz. Hoci počasie hokeju v otvorenej aréne neprišlo, organizátori sa dokázali popasovať aj s teplotami vysoko nad nulou aj s dažďom. Súčasťou predĺženého víkendu v Bratislave bolo aj stretnutie českej Tipsport extraligy, keď Třinec zdolal Brno 6:1 a taktiež druhé podujatie slovenskej Tipos extraligy, keď Trenčín zdolal Zvolen 2:1.

(bak)

Ružinovské jazero Rohlík čaká rozsiahla obnova

Stane sa prístupnejším širokej verejnosti, no zároveň bude zachovaná jeho autenticita a divoko pôsobiaca príroda. To všetko garantuje **Metropolitný inštitút Bratislavy (MIB)** nielen obyvateľom Ružinova, po tom, ako príde k úpravám okolia jazera Rohlík.

Jazero Rohlík navštevujú najmä Ružinovčania, no pre jeho pokojnú atmosféru a divokú zeleň, ho radi navštevujú i Bratislavčania zo vzdialenejšieho okolia. Jeho aktuálny stav pôsobí

zanedbane, a bola navrhnutá jeho komplexná obnova.

Ľudia nechcú prísť o divokú prírodu

Cieľom je zútulniť celkovú atmosféru jazera, pričom zlepšiť sa majú pobytové plochy, chodníky a osvetlenie. Pribudne aj mobiliár a minimalistické prvky na sedenie. Výsledkom má byť príjemný verejný priestor, ktorý bude slúžiť všetkým skupinám obyvateľstva, ktoré tu spoločne trávia čas.

(pokračovanie na str. 12)

Klimatológ SHMÚ predpovedá

Emisie a globálne teploty stále rastú. Sme na ceste do klimatického pekla. Aj takto by sa dali parafrázovať slová generálneho tajomníka OSN, Antónia Guterresa, ktorý vystúpil koncom minulého roka s prejavom na klimatickej konferencii COP27 v Egypte.

Slovenskí klimatológovia vnímajú situáciu veľmi podobne. Udržať úroveň otepľovania na 1,5 stupňa, ktoré bolo stanovené na konferencii v Paríži, považujú za nedosiahnuteľné. „Reálne napredovanie otepľovania Zeme prebieha minimálne tak, ako keď sa o ňom rokovalo v Paríži a kroky, ktoré sa mali vykonať, sú stále skôr v teoretickej ako praktickej rovine,“ vysvetľuje klimatológ Pavol Faško zo Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ).

Neostáva nám nič iné len sa prispôbovať, pretože v najbližších rokoch budú globálne teploty vzduchu naďalej rásť. „Situácia sa teda vyvíja dosť nepriaznivo, ale zásadné kroky sú skôr mizivé,“ skonštatoval Faško.

Vyššie teploty na rozhraní rokov už nie sú len výnimočný jav

Vyššie teploty v zime na území Bratislavy, ale aj celého Slovenska, už nie je len výnimočný jav. „Keby to bolo výnimočné, nestalo by sa to, čo sa stalo posledné dva razy na rozhraní rokov. Aj pred rokom aj teraz na prelome rokov bolo mimoriadne až extrémne teplo,“ uviedol Pavol Faško.

Zrážok v zimných mesiacoch spadne viac, čo je však podľa klimatológa problém, len v tekutej alebo zmiešanej forme. Aj vďaka absencii snehovej pokrývky zaznamenávame slabšie mrazy ako tomu bolo v minulosti.

(pokračovanie na str. 7)

Znovuzvolený župan Juraj Droba predstavuje svoje plány na rok 2023

Na čelo bratislavskej župy sa po októbrových komunálnych voľbách postavil druhýkrát. Toto funkčné obdobie odštartovalo v situácii, kedy sa kraje ako aj miestne samosprávy pasujú s nevídaným nárastom cien energií. Redakciu Bratislavský kuriér preto

zaujímal ako sa situácia na trhu s energiami dotkne plánovaných investícií v kraji, ale aj aké dopravné riešenia či projekty v školstve prinesie **predseda BSK Juraj Droba** v pokračujúcom funkčnom období.

Ako vnímate opatrenia

vlády - zastropovanie cien energií pre samosprávy, ktoré začalo platiť od 1. januára 2023? Pomôže opatrenie stabilizovať situáciu?

Zastropovanie cien energií, ktoré schválila vláda SR, určite niektorým samosprávam pomôže, ale

len v minimálnom rozsahu. Najmä preto, lebo stanovené stropy na cenu plynu a elektrickej energie sú výrazne vyššie než mali samosprávy doterajšie ceny a v prípade plynu je aktuálne nastavený strop (99 EUR za MWh) vyšší než je jeho cena na burze a teda v zásade nepríde k žiadnym

kompenzáciám. V prípade elektrickej energie má BSK pôvodnú zmluvu platnú až do 30.6.2023 a teda pomoc vlády v tejto oblasti sa BSK netýka. Vlastnú schému pomoci predstavilo aj Ministerstvo práce, v rámci ktorej budú sociálne zariadenia podporené podľa počtu a druhu klientov.

V prípade BSK ide o niekoľko stotisíc EUR. Čiže z pohľadu BSK zastropované ceny vládou SR pomôžu BSK len minimálne, väčšia pomoc je pre nás podpora zo strany Ministerstva práce pre sociálne zariadenia.

(pokračovanie na str. 2)

Znovuzvolený župan Juraj Droba predstavuje svoje plány na rok 2023

(Dokončenie zo str. 1)

Napriek zastropovaniu cien, máte vypočítané o koľko vzrastú výdavky v kraji kvôli vysokým cenám?

V novembri sme pri plánovaní rozpočtu počítali s hraničným nárastom cien energií až o 270 % a v tom zmysle sme pripravovali aj návrh rozpočtu, kde máme vytvorené rezervy na vyššie ceny energií. Súčasný vývoj však ukazuje, že najmä cena plynu bude nakoniec výrazne nižšia než ako to vyzeralo ešte v novembri 2022. Preto naše rezervy na túto oblasť považujeme v tejto chvíli za dostatočné.

Bude to mať vplyv na investície v kraji? Čoho sa prípadné straty zásadnejšie dotknú?

BSK sa podarilo udržať podobný objem finančných prostriedkov na investície ako v predchádzajúcom roku. Je to vďaka viacerým racionalizačným opatreniam, ktoré sme urobili v rámci našej vlastnej prevádzky. Treba otvorene povedať, že ak by sme nespravili výrazné škrt na strane výdavkov vrátane redukcie pracovných miest, investície by neboli možné. Tiež sme pristúpili k zníženiu rozpočtovaných prostriedkov pre menej dôležité oblasti z pohľadu kompetencií kraja. Investície tak budú pokračovať v podobných objemoch vo všetkých našich oblastiach.

Jednou z kľúčových oblastí kraja je doprava. Tu sa v uplynulom volebnom období často skloňovala téma zlyhania regionálneho dopravcu – ARRIVA. Aká je aktuálne situácia s dopravcom a aká vypravenosť spojov?

Dopravca ARRIVA Mobility Solutions, ktorý na základe zmluvy s BSK

vykonáva regionálnu autobusovú dopravu Bratislavskom kraji, má stabilizovaný personál aj vypravenosť spojov. Vypravenosť spojov je už dlhodobo takmer stopercentná. Ak v súčasnosti príde k výpadku spoja, tak len z dôvodu mimoriadnej udalosti - akou je náhle ochorenie vodiča alebo porucha vozidla, a to len v tých prípadoch, ak pre krátkosť času nie je možné vypraviť náhradný spoj.

Denne do hlavného mesta dochádza do školy či za prácou tisíce motoristov, čo v okolitých mestách zhoršuje kvalitu života obyvateľov. Kraj situáciu rieši viacerými spôsobmi. Jedným z nich je výstavba obchvatu. V októbri bola dokončená prvá etapa obchvatu obcí Malokarpatska. S akým úsekom má kraj v pláne pokračovať?

Na konci minulého roka kraj spracoval technickú štúdiu obchvatu Malokarpatského regiónu, ktorá posudzovala jednotlivé úseky z technického, socio-ekonomického hľadiska a z hľadiska dopadov na životné prostredie. Malokarpatský obchvat pozostáva zo siedmich úsekov a to menovite z obchvatov miest a obcí Svätý Jur, Pezinok, Modra, Viničné, Dubová, Slovenský Grob a prepojenie miest Pezinok a Modra. Bratislavský kraj pracuje na príprave všetkých úsekov, pričom príprava jednotlivých stavieb je determinovaná rôznymi faktormi ako majetkovoprávne vysporiadanie, technicko-ekonomická náročnosť a riešenie dopadov na životné prostredie. Z uvedených úsekov sú v projektovej príprave najďalej obchvat mesta Modra a obchvat obce Slovenský Grob, ktorý je pokračovaním už úspešne

zrealizovaného projektu prepojenia diaľničnej križovatky Triblavina a obce Chorvátsky Grob.

Sú už hotové posudzovania vplyvov na životné prostredie v daných lokalitách? S akým výsledkom?

Bratislavský kraj predložil na konci roka 2022 na Ministerstvo životného prostredia zámer posudzovania vplyvov na životné prostredie obchvatu Malokarpatska v úseku Pezinok - Modra a obchvat obce Viničné. V súčasnosti prebieha vyjadrovania dotknutých subjektov a verejnosti k predloženému zámeru. Následne bude po všetkých zákonom určených procesoch vydaní rozsah hodnotenia pre spomínané úseky. V priebehu roka 2023 plánuje Bratislavský kraj získať územné rozhodnutie pre obchvat Slovenského Grobu a spracovať realizačnú projektovú dokumentáciu pre tento úsek. V rámci obchvatu mesta Modra začneme spracovanie dokumentácie pre územné rozhodnutie. Pri ostatných úsekoch bude pokračovať predprojektová príprava vo vzťahu k minimalizácii negatívnych dopadov na životné prostredie spojených v výstavbou obchvatu.

Ďalším riešením dopravnej situácie sú záchytné parkoviská. V BSK ich vzniklo niekoľko. V ktorých lokalitách sú naplánované ďalšie?

V minulých rokoch pribudlo sedem projektov prestupných terminálov a záchytných parkovísk. Na trati do Trnavy tri - vo Svätom Jure, v Pezinku a v Šenkviaciach. Na trati do Galanty tiež tri - v Ivanke pri Dunaji, v Bernoláckove a v Senci. Záchytné parkovisko sa nachádza aj

v Malackách. Vo výstavbe je projekt vo Veľkých Levároch. Terminály prispievajú k zvyšovaniu atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy. V rámci programového obdobia 2021 - 2027 sa pripravujú ďalšie záchytné parkoviská a prestupné terminály vrátane autobusových staníc, ako napríklad Budmerice, Báhoň, Modra, Stupava, Senec a ďalšie.

Ešte sa dotkneme témy, ktorá je dlhodobou prioritou kraja. Školstvo. Koľko škôl sa podarilo v kraji v minulom volebnom období zrekonštruovať? Na ktorých sa aktuálne pracuje a koľko ich plánujete vyvinúť počas štyroch rokov vo funkcii?

Posledných tridsať rokov bolo stredné odborné školstvo na vedľajšej koľaji. Pritom dopyt po absolventoch týchto škôl je veľmi veľký. V Bratislavskom kraji chýbajú napríklad strojní mechanici, technológovia kozmetiky a chemických liečiv, agropotravinári, ale aj informatici či grafickí dizajnéri. Preto sme sa rozhodli investovať do našich škôl a spraviť ich modernejšie a atraktívnejšie. Vlajkovou loďou sú centrá odborného vzdelávania a prípravy (COVP), ktoré predstavujú vzdelávanie na úrovni 21. storočia. Takéto centrá sme vybudovali napríklad na Hlinickej v Rači, v Ivanke pri Dunaji, na Farského v Petržalke, na Ivanskej ceste v Ružinove a v realizácii je COVP na polygrafickej škole v Rači. Ide o projekty, ktoré prebádajú vzdelávanie s požiadavkami praxe. Týmto projektami nekončíme a pripravujeme kempusy, ktoré spoja okrem strednej školy aj vysoké školy a výskumné inštitúcie. Čo sa týka kapitálových výdavkov smerujúcich do stredného školstva, v ob-

dobí 2019-2022 sme vyčerpali 10,35 milióna eur.

Podarilo sa v kraji zvýšiť záujem od stredného odborného školstva?

Záujem učiteľov sa snažíme zvýšiť systémom benefitov. Všeobecne je nedostatok učiteľov, najmä odborných predmetov, matematiky, informatiky, fyziky. Čo sa týka študentov, za uplynulých päť rokov sa nám podarilo zvýšiť počet uchádzačov o 40 %. Viaceré školy boli zrelé na zavretie a doslova sme ich vytrhli hrobárovi z lopaty. Mnohí riaditelia nám avizovali, že po dvadsiatich rokoch opätovne robia prijímačky a nie sú odkázaní prijať všetkých uchádzačov.

Na ktorý projekt sa v najbližšom období najviac tešíte? Máte svoj srdcový?

Som hrdý na každý jeden projekt. Ale veľmi sa teším na to, keď dokončíme Bratislavské bábkové divadlo, ktoré je jediným kamenným bábkovým divadlom na Slovensku. Teším sa aj na to, keď si pozriem jedno z úžasných predstavení vo vynovenom, zrekonštruovanom divadle Aréna. Rovnako, keď otvoríme ekocentrum v kaštieli v Čunove, ale aj nové kultúrne centrum v synagóge v Senci. Nuž a v neposlednom rade sú tu klienti domovov sociálnych služieb. Tých už tento rok v rámci procesu deinstytucionalizácie začneme sťahovať z veľkých zariadení do menších, rodinného typu. Okrem dokončenia rozostavaných objektov v Rači, v Novom Meste či v Častej alebo Dubovej rozbiehame aj veľký projekt transformácie zariadenia v kaštieli v Stupave, kde pre 166 klientov postavíme päť moderných zariadení po 30 klientov.

Jana Pohanková
foto BSK

Máte zaujímavú tému? Staňte sa našimi ďalšími očami v teréne. Vaše námety posielajte na: redakcia@bakurier.sk

Mesačník Bratislavský kuriér vydáva Staromešťan, s.r.o. (Sedlárska č. 8, 811 01 Bratislava, IČO: 36842834)

Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@bakurier.sk, Redakcia: Jana Pohanková, Veronika Trojanová. E-mail: redakcia@bakurier.sk.

Inzercia: inzercia@bakurier.sk. Grafika: Rastislav Biznár, r.biznar@gmail.com. Tlač zabezpečuje CROMWELL a.s. Registrované MK SR: EV3820/09. ISSN 1338 - 1830.

Distribúcia: vlastné stojany a na frekventovaných miestach Bratislava - 74 lokalít. Najbližšie číslo vychádza 15. 2. 2023

Začali sa prípravy na výstavbu električkovej trate na Bory

Hlavné mesto SR Bratislava a spoločnosť Bory, a. s., uzatvorili zmluvu o spolupráci pri projektovej príprave predĺženia električkovej trate z Dúbravky do lokality Bory. Predpokladaná dĺžka novej električkovej trate je približne 1 800 m, na ktorej sú plánované štyri zastávky.

Spoločnosť Bory pre hlavné mesto na vlastné náklady vypracuje dokumentáciu stavebného zámeru (DSZ), dokumentáciu pre územné rozhodnutie (DÚR) a v prípade

potreby zabezpečí posúdenie vplyvov stavby na životné prostredie (EIA).

Na novej trati sú plánované štyri električkové zastávky:

- **Dúbravčice** – umiestnenie zastávky bude podľa priestorových možností v strednom deliacom páse alebo v zelenom páse pri Saratovskej ulici,
- **Stanica Bory** – umiestnenie zastávky bude v podjaz-

de pod železničnou traťou „Bratislava – Kúty – Břeclav“ medzi stanicami Bratislava – Lamač a Devínska Nová Ves,

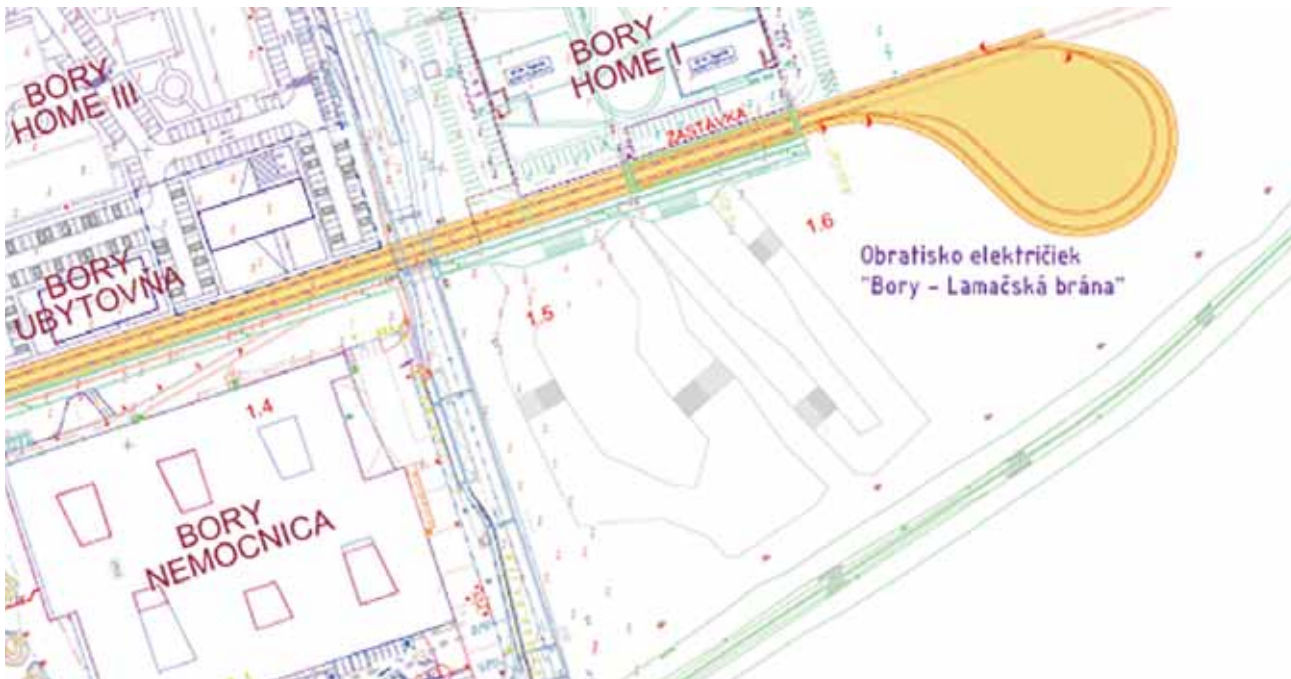
- **Nemocnica Bory** – umiestnenie zastávky bude medzi nákupným centrom „Bory Mall“ a „Nemocnicou Bory“,
- **Hany Ponickéj** – umiestnenie zastávky bude na konci obytného súboru „Bory Home I.“

Základné parametre novej trate

- dĺžka: 1800 m dvojkoľajne
- rozchod: 1000 mm
- počet zastávok: 4
- dĺžka nástupišť: 53 m
- počet výhybiek: 6 (4 obratisko Pri križi, 2 obratisko Bory) + 1 koľajová križovatka, automatické stavenie vlakovej cesty
- návrhová rýchlosť: 65 km/h (30 km/h v podjazde pod žel. traťou, 40 km/h v križovaní s II/505)
- maximálny sklon trate: 70 ‰, v priestore zastávok 50 ‰

Premávka na novej trati sa predbežne uvažuje predĺžením každého druhého spoja linky 4 z Dúbravky po Bory. Podklady pre EIA a DÚR majú byť vypracované do deviatich mesiacov, DSZ do troch mesiacov od dodania DÚR a zabezpečiť vydanie EIA do šiestich mesiacov od dodania DÚR. Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov pod budúcou traťou bude zabezpečovať mesto. Projekt bude vychádzať z technického zadania, opierajúceho sa o štúdiu predĺženia električkovej trate do lokality Bory z roku 2020, a požiadaviek Hlavného mesta.

Text a vizualizácie BSK, foto BK

Daňové priznanie k dani z nehnuteľnosti je potrebné podať do konca januára

Do konca januára majú povinnosť podať daňové priznanie všetci, ktorí minulý rok v hlavnom meste kúpili nehnuteľnosť, predali ju, darovali, či dostali do daru alebo tí, ktorí skolaudovali rozostavanú nehnuteľnosť. Priznanie k dani z nehnuteľnosti teda podávajú len tie fyzické a právnické osoby, ktorým pribudla nehnuteľnosť alebo nastala zmena oproti vlaňajšiemu roku. Priznanie k dani z nehnuteľností je možné podať osobne, poštou alebo elektronicky najneskôr do 31. januára 2023.

Podat' daňové priznanie je potrebné v prípade nadobudnutia nových nehnuteľností, zmeny vlastníckych vzťahov k pôvodnej nehnuteľnosti alebo v prípade dedičstva – rozdelenia na nových spoluvlastníkov. V prípade dedičstva sa daňové priznanie podáva do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia o dedičstve.

V prípade bezpodielového vlastníctva manželov

podáva priznanie len jeden z manželov. V prípade spoluvlastníkov podávajú vlastníci daňové priznanie buď každý do výšky svojho podielu, alebo na základe dohody spoluvlastníkov podá daňové priznanie jeden z nich.

Pre správne vyplnenie daňového priznania je dôležité uviesť číslo parcely, orientačné číslo a súpisné číslo pri stavbách, číslo bytu pri bytoch a najmä výmeru nehnuteľnosti. Výpočet výšky dane sa odvíja od sadzby dane určenej pre daný typ nehnuteľnosti a jej výmery. Údaje sú uvedené v liste vlastníctva k nehnuteľnosti alebo v rozhodnutí odboru katastra nehnuteľnosti, či v zmluve, ktorou nadobudol nehnuteľnosť.

Podrobné informácie ako aj formuláre, tlačivá aj návod na vyplnenie dane z nehnuteľnosti si môžu daňovníci pozrieť a stiahnuť z webovej stránky hlavného mesta.

Na webovej stránke mesta je k dispozícii aj prehľadný návod, ako

vyplniť a podať daňové priznanie: Od polovice decembra si uvedený manuál stiahlo už viac ako 3100 užívateľov.

Medzi najčastejšie chyby, ktoré v rámci procesu vyplňovania nastávajú, patrí chýbajúci podpis daňovníka, nevyplnené príslušenstvo pozemky či nesprávne zaradenie nehnuteľnosti pri právnických osobách.

Daňové priznanie je možné podať tromi spôsobmi

Priznanie k dani z nehnuteľností je možné podať klasicky poštou, osobne alebo elektronicky. K elektronickému podaniu je potrebné mať elektronický občiansky preukaz - službu je možné vybaviť na portáli <https://esluzby.bratislava.sk/>. Ak daňovník podáva priznanie k dani z nehnuteľnosti poštou, je dobré uviesť email alebo telefonický kontakt.

Okrem klasickej formy poštou a elektronickej formy je opäť možné podať daňové priznanie aj osobne v poda-

Pondelok:	8:00 - 12:00, 12:30 - 17:00
Utorok:	8:00 - 12:00, 12:30 - 15:00
Streda:	8:00 - 12:00, 12:30 - 17:00
Štvrtok:	8:00 - 12:00, 12:30 - 15:00
Piatok:	8:00 - 12:00, 12:30 - 13:00

teľni Oddelenia miestnych daní a poplatkov na Blagoevovej ulici 9 v Petržalke. V prípade, že sa daňovník rozhodne podať daňové priznanie osobne, **odporúčame vziať si so sebou výpis z Katastrálneho portálu, aby mal daňovník**

so sebou všetky údaje, ktoré bude vyplňať.

Od 23.1.2023 do 31.1.2023 budú stránkové hodiny každý deň, a posledný deň lehoty na podanie daňového priznania v utorok 31.1.2023 bude pracovisko OMDP k dispozícii

do 17,00 hod., aby sme vyšli v ústrety všetkým, ktorí ešte daňové priznanie nepodali alebo si to nechávajú na poslednú chvíľu.

Za nepodanie daňového priznania k dani z nehnuteľnosti hrozí sankcia

Pokuta za nepodanie daňového priznania v lehote je od 5 eur do 3 000 eur podľa závažnosti priestupku. Do predmetu zdania patria okrem bytových, nebytových priestorov a pozemkov aj napríklad objekty podzemných garáží, ambulantných stánkov a prenosných trafostáníc.

Mesto posielalo rozhodnutia o vyrubenej dane z nehnuteľnosti občanom štandardne v priebehu mája a júna. Daň je splatná do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Mesto aj tento rok pripravuje digitálnu službu, cez ktorú bude možné uhradiť daň online. Sadzby dane v roku 2023 sa nemenili.

(zdroj Hl. mesto BA, foto TASR)

Zrušenie koncesionárskych poplatkov v praxi

Pred koncom roka 2022 prešlo parlamentným hlasovaním zrušenie koncesionárskych poplatkov. Teda jediného príjmu, z ktorého boli doposiaľ financované verejnoprávne médiá. Bratislavský kuriér v súvislosti s témou oslovil nové vedenie RTVS, ktoré sa s týmto politickým rozhodnutím otvorene nestotožňuje.

Koncesionárske poplatky by mali byť zrušené. Zmenu odsúhlasili poslanci Národnej rady tesne pred koncom minulého roka. Hlavným príjmom Rozhlasu a televízie Slovenska bude podľa ich návrhu po novom nárokovateľný príspevok zo štátneho rozpočtu. Zmena prešla v pléne ako súčasť pozmeňujúceho návrhu k novele zákona o dani z osobitnej stavby. Účinnosť má zmena nadobudnúť od 1. júla

2023, no legislatíva ráta aj s prechodnými ustanoveniami.

Stále nič nie je isté

Ako to teda s platením štátnych médií po novom bude? Aj podľa nového vedenia verejnoprávnej televízie je ešte vždy v hre veľa premenných. Nie je totiž jasné, s akou sumou zo štátneho rozpočtu budú tieto médiá hospodáriť, ani či bude každoročne garantovaná, respektíve valorizovaná. Podľa autorov novelizácie zákona je výber poplatkov nespravodlivý a neetický, keďže zaväzuje občanov prispievať na verejnoprávne médiá bez ohľadu na to, či ich služby využívajú. A samozrejme, tento postoj je hodný odbornej diskusie, no tá podľa Ľuboša Machaja dodnes neprebíhala. V opčnom prípade hrozí, že verejnoprávne médiá skončia v úpadku.

Machaj je zástancom koncesii

Táto zmena môže mať veľký vplyv na ďalšie fungovanie RTVS a je potrebné čím skôr otvoriť odbornú diskusiu medzi Ministerstvom kultúry SR, Výborom NR SR pre kultúru a médiá a RTVS. V tejto súvislosti má generálny riaditeľ RTVS, Ľuboš Machaj, jasný názor na vec: „Zrušenie úhrad za služby verejnosti, teda koncesionárskych poplatkov, je

témou, o ktorej sa v minulosti diskutovalo pomerne často. Teraz sa zrušenie koncesii stalo jedným z bodov, ktoré podmienili dohodu o podpore štátneho rozpočtu. Chápem, že ide o dôležité rozhodnutie ovplyvňujúce celý budúci rok. Podmienka zrušenia koncesii však potrebuje dôslednú odbornú analýzu a diskusiu o dopade takéhoto riešenia na ďalšiu existenciu verejnoprávneho vysielateľa,“ tvrdí Ma-

chaj, ktorý vo svojom stanovisku zachádza hlbšie: „Vždy som bol zástancom koncesii a považujem ich stále za garanciu nezávislosti RTVS. Je pravdou, že postupne sa ich výber rôznymi právnymi úpravami obmedzoval a RTVS dodnes na tieto úpravy dopláca. Bolo by veľmi nešťastné, keby takého rozhodnutie politických elit problémy ohľadom systémového financovania verejnoprávneho vysielateľa ešte prehĺbilo. Je preto veľmi dôležité, aby po takomto rozhodnutí nasledovala odborná diskusia a príprava legislatívy, ktorá by garantovala riešenie dlhodobého podfinancovania RTVS a jej nezávislosť od politických záujmov.“

Výzva k odbornej diskusii

Riaditeľ Machaj aktuálne očakáva, že sa na pôde Ministerstva kultúry a parlamentného Výboru pre

kultúru a médií čo najskôr takáto diskusia zrealizuje. „Pre ďalšie fungovanie RTVS je zásadné, aby bola garantovaná výška financií zo štátneho rozpočtu a zabezpečila sa ich ochrana od akýchkoľvek politických vplyvov. Aj preto sú koncesie jedným z najtransparentnejších spôsobov financovania verejnoprávneho média. Dôležité je, aby bola legislatívne ošetrená aj valorizácia garantovanej sumy o infláciu, a aby boli vytvorené podmienky pre kompenzáciu všetkých strát, ktoré boli spôsobené RTVS prijatím rôznych legislatívnych opatrení v minulosti – oslobodenie niektorých koncesionárov od poplatkov a úlohy vyplývajúce pre RTVS z nového mediálneho zákona,“ uzavrel muž na čele verejnoprávnej televízie.

(vt, foto TASR)

Divadlo Nová Scéna - konečne vo vlastnom

Začiatkom decembra mestské zastupiteľstvo hlavného mesta v novom zložení odsúhlasilo, že Divadlo Nová Scéna viac nebude prevádzkované v prenajatých priestoroch.

Priestory divadla zostávajú nemenné na Živnostenskej ulici v Bratislave, no s tým rozdielom, že po novom budú po prevode vlast-

níctva na štát, majetkom v zastúpení divadla, a to za 3,66 milióna eur. Mestskí poslanci tento krok schválili ešte pred koncom roka 2022, pričom jednou z podmienok je zachovanie divadelnej činnosti v priestoroch najbližších 20 rokov.

Dlhodobá snaha, ktorá sa naplnila

Positívum na tomto kroku vidí aj nový starosta MČ Staré Mesto, Matej Vagač: "Som rád, že sa vec ide realizovať. Divadlo sa dostane do správy divadla. Táto historická anomália sa dá do rovnováhy," skonštatoval a rovnako kladne k zmene pristupuje aj riaditeľka Divadla Nová Scéna, Ingrid Fašiangová. Tá si od spolupráce mesta sľu-

buje veľa. Pritom priestory, v ktorých umelecké teleso dlhodobo pôsobí, patria hlavnému mestu a v správe ich má mestská časť. No od roku 1994 boli prevádzkované štátnou príspevkovou organizáciou na základe nájomnej zmluvy.

Ďalší plán – rekonštrukcia

Ku zmene vlastníckych

pomerov prichádza najmä z toho dôvodu, že predmetné priestory si vyžadujú rozsiahlu rekonštrukciu a modernizáciu divadla. To všetko s ohľadom na efektívnosť, účelnosť a hospodárnosť pre mestskú časť, ako aj samotné divadlo. Preto bola vyhodnotená ako najvýhodnejšia možnosť uzatvorenia kúpnej zmluvy na predaj daného

nehnuteľného majetku, v podobe dvoch nebytových priestorov. Z celkovej sumy 3,66 milióna eur pripadá jedna polovica mestskej časti a druhá polovica poputuje do rozpočtu hlavného mesta. Kedy bude následne zahájená rekonštrukcia divadla a z čoho bude financovaná, zatiaľ jasné nie je.

(vt)

Nový starosta Starého Mesta: Matej Vagač

Ochránár a aktivista **Ing. Matej Vagač** je rodený Staromešťan, vyrastal na Kalvárii, do školy chodil na Gorazdovu a Dubovú ulicu.

V poslednom ročníku vysokej školy sa stal lídrom študentského hnutia na Stavebnej fakulte STU, spolu vytvorili koordináčny výbor, organizovali študentov, prednášky a diskusie s osobnosťami novembra '89 (M. Šimečka, F. Gál, L. Feldek). Aktívne organizoval a viedol

Nežnú 89 na Stavebnej fakulte STU.

Neskôr sa stal súčasťou mladšej generácie Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny (SZOPK) legendárne ZO6, do ktorej patria či patrili Hubovci, Eugen Gindl, Peter Tatár či Peter Kresánek. Už počas vysokej školy sa zapájal do projektov na záchranu ľudovej architektúry a historicky cenných objektov ako Kvačiansky mlyn, Podšíp, Vlkolíneček, Brdárka či kláštor v Marianke. V Bra-

tislave bojoval o záchranu a obnovu historického Podhradia.

Začiatkom milénia stál pri založení občianskej iniciatívy Bratislava otvorene, ktorej členovia bojovali za záchranu zelene, pamiatok a spoločenských hodnôt, organizovali diskusie a zúčastňovali sa verejného pripomienkovania projektov (Astorka, Zrkadlová sieň Primaciálneho paláca). Organizovali petície na záchranu PKO, Zachráňme Podhradie, Garáže v parku

na Šafku, pripomienkovali územné plány zón a bránili nezmyselným výrubom.

S manželkou Martinou a dvoma deťmi žije neďaleko Šafárikovho námestia. Má veľký vzťah k umeniu a kultúre, tvrdí, že si najlepšie oddýchne ako neprofesionálny výtvarník. Desať rokov hral v ľudovej hudobnej skupine.

Popri práci stavebného inžiniera - geodeta sa začal venovať komunálnej politike. Osem rokov bol poslancom miestneho zastupiteľ-

stva v Starom Meste, štyri roky mestským poslancom a predsedom poslaneckého klubu vtedajšieho Teamu Vallo v Starom Meste. V spolupráci s primátorom Matúšom Valloom, kandidujúc za stranu Progresívne Slovensko s podporou strany Team Bratislava, kandidoval aj v komunálnych voľbách 2022. Matej Vagač bude Staré Mesto naďalej zastupovať aj v mestskom zastupiteľstve.

zdroj staremesto.sk

foto vagac.sk

Bratislava je veľkým turistickým lákadlom, návštevníci ju hodnotia excelentne

Oživovanie cestovného ruchu v hlavnom meste po dvoch pandemických rokoch sa začalo už od začiatku roka 2022. Výraznejší záujem o prenocovanie v Bratislave nastal v apríli a následne v letných mesiacoch. Bratislava Tourist Board (BTB) preto hodnotí uplynulú sezónu mimoriadne pozitívne.

Skvelou vizitkou kvality cestovného ruchu v Bratislave je i excelentné hodnotenie 4,5 bodov (z 5) na obľúbenej internetovej stránke Tripadvisor spomedzi návštevníkov, ktorí hodnotili Bratislavské Staré Mesto (Bratislava Old Town). Predstavitelia BTB aj vďaka tomu predpokladajú, že sezóna 23 bude ešte silnejšia. Zaujímavosťou je i spektrum návštevníkov, ktorí ku nám cestujú predovšetkým z okolitých krajín. Najmä z Českej republiky, Rakúska či Nemecka. Vracajú po dvojročnej prestávke sa ale začali aj turisti z Veľkej Británie a USA. Navyše, podľa oficiálnych štatistík zverejnených Štatistickým úradom SR bola úroveň prenocovaní návštevníkov v hlavnom meste počas letných mesiacov na úrovni 70 %, v porovnaní s predpandemickým rokom 2019.

ciálnych štatistík zverejnených Štatistickým úradom SR bola úroveň prenocovaní návštevníkov v hlavnom meste počas letných mesiacov na úrovni 70 %, v porovnaní s predpandemickým rokom 2019.

Páči sa UFO i hrad

Jednou z možností, ako historické centrum hlavného mesta lepšie spoznať, je plavba loďou. Aj počas

minulého roka priplávalo do Bratislavy množstvo návštevníkov zo zahraničia na výletných lodiach. Tí nefigurujú v oficiálnych štatistikách, keďže neprespávajú v ubytovacích zariadeniach, a preto neplatia mestskú daň za ubytovanie. Mesačne ich však navštívi Bratislavu práve takýmto spôsobom desiatky tisíc. A čo turisti na hlavnom meste milu-

jú najviac? Tak napríklad, v porovnaní s rušnými veľkometami ako Viedeň či Praha, pokojnú atmosféru mesta. Rovnako tak cyklochodníky, ďalej výhľadkovú vežu UFO či Bratislavský hrad. V hodnotení na Tripadvisor vyzdvihli turisti aj novú, modernú tvár našej metropoly. V poslednom rade cudzinci oceňujú dobrú dostupnosť do Viedne i Budapešti. No

a vysoké hodnotenia si odniesli aj naše lokálne kaviarne a reštaurácie, ktoré sa taktiež páčili.

Je čo ponúknuť

Ak by ste chceli do Bratislavy prilákať známych a priateľov zo sveta, ktorí ešte hlavné mesto nezazili, tak naši minuloroční zahraniční návštevníci vo svojich hodnoteniach na internetovej stránke

Tripadvisor vyzdvihovali okrem atmosféry, pamiatok a dobre fungujúcej dopravy v našom hlavnom meste aj dobrý výber reštaurácií a kaviarní, ako aj i pešiu dostupnosť najväčších turisticky atraktívnych miest nachádzajúcich sa v centre mesta. Možno im skúste predstaviť túto ponuku a istotne viac s návštevou nebudú váhať.

(vt, foto BTB)

Dana Čahojová: „Spolupráca s novým zastupiteľstvom bude plodná a užitočná. Naše ciele sa prekrývajú.“

Na jar to vyzeralo tak, že starostka Dana Čahojová nebude mať v komunálnych voľbách žiadneho vyzývateľa. Zmenilo sa to po augustovom uzatvorení

takýto výsledok?

Svojou opätovnou kandidátúrou som si so sklonenou hlavou vypýtala vysvedčenie za prácu aj za vynaloženú námahu. Výsledok ma samozrejme

slávy KDH alebo SDKÚ. Tí často a nielen v Karlovej Vsi svojim umiestnením na tej správnej kandidátnej listine preskočili aj dlhodobu verejne aktívnych kandidátov, ale bez priamej politickej identity. Na jednej strane vyhral kvalitný profesionálny politický marketing a na strane druhej potreba generáčnej obmeny. Vysvetľujem si to aj ako dôsledok prílivu nových obyvateľov do Karlovej Vsi. Tí si už nepamätajú pocit ohrozenia, aký sme zažívali pri developerských plánoch na Kráľovej hore, nešťastnom osude PKO alebo po predaji pozemkov v Karloveskej zátoke.

voľby buď ignorovalo alebo nevyužilo možnosť hlasovať. Prečo je to tak?

Na účasť mal istotne vplyv samotný termín volieb. Mnoho ľudí cestovalo a niektorých odradilo aj čakanie pred volebnými miestnosťami. To bolo spôsobené kumuláciou termínu volieb miestnej samosprávy a volieb samosprávneho kraja.

Nové zastupiteľstvo čaká v budúcom roku aj schvaľovanie prvého rozpočtu. Ten bude zrejme napätý. Budú mať vôbec mestá peniaze na rozvoj?

varov a ľudskej práce, ale aj politické rozhodnutia na najvyššej úrovni, ktoré významne ukrajújú z rozpočtov samospráv. Na druhej strane nás štát neodbremenuje, ale ukladá nám ďalšie a ďalšie povinnosti.

S akými investíciami počíta Karlova Ves v roku 2023?

V prvom rade musíme dokončiť rozbehnuté projekty ako napríklad rekonštrukciu ZŠ Alexandra Dubčeka na Majerníkovej ulici. Ďalších pripravovaných investícií je celý rad, ale pokiaľ sa nám nepodarí získať finančné zdroje zvonka, z vlastného rozpočtu ne-

vané, avšak nie sme schopní garantovať zachovanie ich kvality. Ako príklad uvediem dramatický nárast ceny posypovej soli. Na nej, či sa nám to páči alebo nie, budeme musieť viac šetriť. Kosiť sa istotne bude, otázne je akú frekvenciu kosenia si budeme môcť dovoliť. Z pochopiteľných dôvodov stúpa tlak na sociálne služby, lebo sa dožívame vyššieho veku a populácia starne rýchlejšie. Máme deväť škôlok. Vo všetkých treba kúriť, svietiť, opravovať, odhŕňať sneh, nakupovať materiál, hračky, udržiavať prevádzkyschopnosť kuchyne a navariť. Zostaviť za da-

kandidátok. Z pôvodných nula súperov sa ich počet zvýšil na troch. Črtal sa zaujímavý súboj medzi súčasnou starostkou Danou Čahojovou, tenistom a poslancom národnej rady Jánom Krošlákom, podnikateľkou Lubicou Cintulovou a manažérom Branislavom Rusnákom. Do posledného dňa pred komunálnymi voľbami nebolo jasné, kto sa stane novým starostom. Karlovešťania pred zmenou a pokusmi uprednostnili stabilitu a kontinuitu. Dana Čahojová získala najvyššiu podporu za posledné troje voľby starostu.

Karlovešťania vám odovzdali 85 percent hlasov. Očakávali ste

potešil, ale delím sa oň s bývalým zastupiteľstvom a s pracovníkmi nášho úradu. Je to bezprostredné ohodnotenie výsledku našej spoločnej práce. O to viac ma mrzí, že svoj post neobhájili niektorí poslanci, ktorí svoju službu vykonávali zodpovedne a skutočne obetavo.

V zastupiteľstve takmer nezostal kameň na kameni. Mnoho známych poslancov zostalo vo voľbách na prahu zastupiteľstva. Čím si to vysvetľujete?

Týmito voľbami sa do Bratislavy vrátil fenomén voľby politickej značky a s tým aj úspech politických nominantov, ako to bolo za čias najväčšej

Z 25 kresiel budú mať až 19 poslanci z okolia primátora Matúša Valla. Akú spoluprácu očakávate?

Tým, že veľa nových poslancov je blízkych primátorovi, predpokladám, že spolupráca bude plodná a pre Karlovu Ves užitočná. Naše ciele sa totiž v mnohom prekrývajú. Pokiaľ nám všetkým na srdci leží predovšetkým verejný záujem a neuprednostníme osobné túžby, nevidím žiadnu prekážku, aby naša spolupráca mohla naďalej prinášať našim obyvateľom dobré ovocie.

Právo hlasovať využilo len 38 percent dospelých Karlovešťanov. Znamená to, že 62 percent dospelých ľudí

Budúci rok-dva budú rokmi skromnosti a uťahovania si opaskov. Budeme to cítiť v domácnostiach aj vo verejnej službe. Dolieha na nás nielen zdražovanie cien energií, všetkých to-

bude možné ich realizovať.

Zostanú zachované základné služby pre obyvateľov?

Služby musia byť v nevyhnutnom rozsahu zachované.

ných okolností vyrovnaný rozpočet, teda minúť len toľko, koľko príde na účet, je sisyfovská práca.

*zdroj karlovaves.sk
foto feb Dana Čahojová*

Vybudovanie chodníka na Starých gruntoch zaradilo mesto do rozpočtu

Štyri roky po rekonštrukcii vozovky azda pribudne v lokalite aj osvetlený chodník. Magistrát počíta v pripravovanom rozpočte na rok 2023 aj s jeho výstavbou pozdĺž ulice Staré grundy. „Je ťažko predstaviteľné, že v srdci hlavného mesta, na ceste, kde medzičasom pribúdajú noví a noví obyvatelia, na ktorú ústia celé obývané ulice a kde sídlia vysokoškolské internáty, chýba verejné osvetlenie a neexistujú chodníky. Chvalabohu, cesta má už aspoň nový povrch. Ten však nezaručuje bezpečnosť chodcom, ktorí sa tu denne pohybujú. Potrebu vybudovania tejto in-

fraštruktúry stavíme už niekoľko rokov ako jednu z najvyšších priorít pre mesto v Karlovej Vsi,“ zdôrazňuje Dana Čahojová, mestská poslankyňa a starostka.

„Dobrou správou je, že hlavné mesto začne s výstavbou chodníka, na ktorý čakajú obyvatelia Starých gruntov už pomerne dlho. Verím, že okrem vybudovania chodníka v blízkosti internátov sa mestu podarí majetko-právne vysporiadať aj pozemky na hrebeni Starých gruntov pozdĺž cesty tak, aby sa aj v tejto časti podarilo chodník postaviť. Je to veľmi dôležité z hľadiska bezpečnosti chodcov,“ upozornil mest-

ský poslanec a vicestarosta Branislav Záhradník.

Pri sľube s obnovou cestnej komunikácie ešte za bývalého primátora Iva Nesrovnala počítali so zlepšením infraštruktúry nielen vodiči, ale aj chodci. Žiaľ, márne. K rekonštruovanej ceste nepribudol ani meter chodníka, a tak sa musia chodci stále spoliehať na ohľaduplnosť vodičov.

Návrh budúcoročného rozpočtu hlavného mesta však prináša do tejto témy dávku optimizmu. „V rozpočte na budúci rok rátame s finančnými prostriedkami na daný projekt. O konkrétnej výške je v tejto chvíli predčasné hovoriť,

keďže nie je chválený rozpočet na rok 2023. Na realizáciu projektu je potrebné vysporiadať majetkové vzťahy medzi mestom a Univerzitou Komenského v Bratislave, čo je v štádiu riešenia. Akonáhle bude naplnená táto podmienka, mesto bude môcť požiadať o stavebné povolenie,“ povedala pre Karloveské noviny hovorkyňa mesta Dagmar Schmucková.

Projekt podľa informácií z magistrátu zahrnie výstavbu 1,8 km nového chodníka od obrátiska autobusov v Slávičom údolí a takisto rekonštrukciu 600-metrového úseku na strane k Svrčej ulici.

zdroj karlovaves.sk, foto BK

RUŽINOV: Ako (ne)parkovať vo vnútroblokoch

Koncom októbra sa parkovacia politika v Ružinove rozšírila o ďalšie zóny – Košická-Miletičova-Prievozská a Ružová dolina. Súčasťou tejto lokality je aj niekoľko vnútroblokov, kde platia prísnejšie pravidlá parkovania ako na ostatných miestach. Kde sa teda dá a kde nedá parkovať? Môžeme parkovať aj mimo vyznačených miest?

Parkovanie: Rezidenti

Označenie „rezidenti“ znamená, že v tejto časti (ulici, vnútrobloku) môžu parkovať obyvatelia, ktorí majú trvalý pobyt v danej zóne a majú platnú rezidentskú kartu. Nemôžete tu teda zaparkovať ani keď idete na obed do reštaurácie, do posilňovne alebo na návštevu ku kamarátom. Toto pravidlo platí 24 hodín denne a 7 dní v týždni, teda aj cez víkendy a iné autá tu nemôžu parkovať ani vtedy, ak by si chceli zaplatiť parkovné.

Vyznačené miesta

Pokiaľ sa vnútroblok nena-

chádza v zóne so zákazom stáť, môžete zaparkovať len na vyznačenom mieste. Pokutu môžete dostať aj v tom prípade, ak parkujete síce vo „svojej“ zóne, ale mimo vyznačených parkovacích miest.

Cik-cak čiary

Také miesto slúži výlučne na krátkodobé zastavenie kvôli vyloženiu a naloženiu tovaru. Nie je k dispo-

zícií na bežné parkovanie a to ani večer a počas víkendov. Za dlhodobé státie na takomto mieste môžete dostať pokutu.

Kedy treba platiť?

V lokalitách označených „rezidenti“ môžu parkovať výlučne rezidenti s platnou rezidentskou kartou. Ostatné miesta, ktoré sú súčasťou regulovaných zón, sú v Ružinove spoplatne-

né v pracovných dňoch väčšinou v čase od 14:00 do 6:00 práve preto, aby zvýhodňovalo domácich pri návrate domov. Počas štátnych sviatkov sa za parkovanie neplatí. Dôležité je však nezabudnúť, že od nedeľnej polnoci do 6:00, resp. v noci medzi dňom štátneho sviatku a pracovným dňom, je parkovanie spoplatnené.

Kontroly parkovania

Pri kontrole dodržiavania pravidiel sa využíva princíp objektívnej zodpovednosti, ktorý bol schválený pre účely kontroly parkovania. Parkovací asistent alebo skenovacie vozidlo rýchlo skontroluje, či každé odparkované auto má buď rezidentskú kartu, alebo zaplatenú hodinovú tarifu. Ak ju nemá, pokuta mu príde domov poštou. Vďaka objektívnej zodpovednosti sa každá zóna dá veľmi jednoducho kontrolovať viackrát za deň.

zdroj ruzinovskeecho.sk
foto bsk

Klimatológ SHMÚ predpovedá, že situácia sa vyvíja dosť nepriaznivo

(Dokončenie zo str. 1)

Dodáva, že prevládajú zimy, ktoré keď hodnotíme ako celok sú nadnormálne teplé a mrazy nebyvajú také silné ako bývali v 2. polovici 20. storočia. No a mimoriadne teploty sa neobjavujú len v zimných mesiacoch, ale aj v lete. To potvrdzuje, že jav už nie je len náhodný, ale je systémový.

Predpovedať leto je predčasné, no vlna horúčav sa pravdepodobne nevyhne

Hovoriť aké bude leto 2023 je podľa Pavla Faška teraz veľmi predčasné. Ale jedna skúsenosť sa v posledných rokoch naplňa veľmi pravdivo. „Či je veľa zrážok, alebo málo zrážok, viac menej je isté, že zažívame určité množstvo vln horúčav. Početnosť a intenzita môže byť rôzna, ale vyskytujú sa,“ predikuje.

Inak tomu bolo ešte v osemdesiatych rokoch. Záznamy SHMÚ z rokov 1980 alebo 1984 vypovedajú, že sa vyskytli letá,

ktoré takúto vlnu horúčav nemali. V súčasnosti už letá, ktoré sú chladnejšie v celom svojom priebehu nezažívame.

Mladšia generácia je viac ochotná zmeniť svoj životný štýl

Viaceré prieskumy ukázali, že aj Slovákov téma klimatických zmien znepokojuje. Dominuje najmä u mladších ľudí. „Veľká väčšina Slovákov (80 %, európsky priemer je 77 %) pociťuje, že zmena klímy má vplyv na ich každodenný život. Zatiaľ čo toto je obzvlášť výrazné pri respondentoch vo veku od 15 do 29 rokov (83 %), tento číselný údaj je o osem bodov nižší (75 %) pri ľuďoch starších než 64 rokov,“ informuje prieskum Európskej investičnej banky o klíme v období rokov 2021 – 2022.

Podobne vníma situáciu aj klimatológ. „Mladšia generácia viac naklonená konkrétnym aktivitám a je ochotná zmeniť aj životný štýl,“ uviedol Faško.

(jp)

Ked' potrebujeme pracovať, ale rušia nás susedia

Energetická kríza a úsporné opatrenia nás opäť vedú k práci z domu. Popri pohodlí, ktoré ponúka, však narážame aj na mnohé problémy, s ktorými sa v úradoch nestretávame. Ako a s kým riešiť, ak suseda počas dňa skáče na trampolíne, sused takmer celý deň prefajčí na balkóne a z vedľajšieho bytu sa neustále ozýva štekot psa? Všetko je o tolerancii. Čo však jednému vôbec neprekáža, druhý nedokáže akceptovať vôbec. Na koho sa obrátiť, ak je predstava o pokojnom bývaní a pokojnej práci z domu, pravidelne narušaná?

Prerábky bytov

Keď sme v práci, ani nevieme, čo sa v paneláku deje. Ak však pracujeme z domu a najviac nám vyhovuje ticho, miera komfortu sa podstatne znižuje. V rámci dobrých vzťahov je možno očakávať, že o rekonštrukcii bude majiteľ bytu informovať minimálne oznamom v spoločných priestoroch. V prípade, že rekonštrukcia trvá pridlho, prekraču-

je termín a majiteľ bytu. resp. stavebník po sebe neupratuje spoločné priestory, obráťte sa na správcu. Ak máte pocit, že sused robí v byte väčšie zásahy ako sú tie, o ktorých ostatných informoval, a môže to napríklad narušiť statiku domu, môžete sa oficiálnou žiadosťou obrátiť na stavebný úrad.

Neporiadok pri smetiakoch

Zvýšený počet obyvateľov kumuluje aj väčšie množstvo odpadu. Často sa však hromadí aj na kontajnerovom stojisku. Za jeho čistotu zodpovedá správca. Ak vidíte neporiadok a prípadne máte informácie, kto ho spôsobil, obráťte sa na správcu, prípadne aj políciu. V opačnom prípade sa za vyčistenie platí z domového fondu.

Zvláštne vône pri varení

Čuchové bunky mnohých ľudí ťažko nesú prisilné koreniny a arómy. Vedzte však, že ak by to susedovi – kuchárovi smrdelo, iste by to nejedol. Možno jemu zase nevoní to, čo cíti na

chodbe, keď prechádza okolo vášho bytu. Ideálnym riešením je otvoriť okno a prečkať túto chvíľu. Ak sa situácia opakuje, obráťte sa na správcu, aby kontaktoval toho, kto obťažuje okolie.

Plač a krik detí

Najskôr si je nutné uvedomiť, že všetci sme boli kedy deťmi. Hlučne sme sa hrali, zákutia bytu nám často slúžili na rôzne hry a dupot určite počuli nielen susedia bývajúci pod nami, ale možno aj nad nami. Je však možné, že máte to nešťastie a vedľa vás býva rodina rovno s tromi nesprátnymi deťmi. Je teda na mieste, aby ste sa obrátili na správcu, aby situáciu riešil s majiteľom. To sa, samozrejme, netýka extrémnych prípadov, kedy máte oprávnené obavy, že za dverami bytu sa odohrávajú omnoho závažnejšie veci, ktoré treba riešiť so štátnymi inštitúciami.

Byt ako telocvičňa

Mnohé prístroje, pre ktoré sme obyčajne chodievali do posilňovni, si niektorí už počas koronakrízy

zaobstarali aj do svojich bytov. Hluk, ktorý vydávajú, však mnohých netrápi. Skúste teda najst dohodu, prípadne sa obráťte na správcu alebo zástupcov vlastníkov.

Hluk počas dňa/ žúrky

Väčší hluk či hlasná hudba je niečo, čo dokáže veľmi narušiť psychickú pohodu aj pracovný výkon. Požiadajte susedov, aby rešpektovali vaše pracovné povinnosti a ak to nezabere, obráťte sa na správcu. V čase nočného kludu, t.j. medzi 22:00 a 6:00 volajte políciu.

Domáce násilie

Krik, plač, bitka, vulgárne nadávky, búchanie dverí... situácia sa môže vyvinúť až do extrému. V posledných rokoch sa navyše výskyt prípadov domáceho násillia prudko zvýšil. Ak vidíte, že človek z vášho najbližšieho susedského okolia má modriny, rany či zlomeniny, neváhajte kontaktovať políciu.

Fajčenie na balkóne

Po hodinách za počítačom si chcete len tak na desať minút vyjsť na balkón, na dýchať sa čerstvého vzduchu a narovnať sa, ale vždy je tam aj sused z bytu nad vami a fajčí? Navyše popol

padá na váš balkón? Môžete ho upozorniť, aby si dal na svoj balkón popolník. Ak nedôjde k náprave, požiadajte správcu, aby s ním prehovoril, nakoľko sa obávate nielen o svoje zdravie, ale aj majetok. Prípadne môže byť takéto správanie upravené v domovom poriadku.

Hra na hudobných nástrojoch

Mama, ktorý býva s rodinou v byte nad vami, chce mať z dcéry huslistku, tá teda celé hodiny doma poctivo trénuje, ale ešte stále to nie je na úrovni milánskej La Scala a skôr to ostatných ruší, ako by im to spôsobovalo potešenie. Čo s tým, keď by ste jej namiesto toho radšej odporučili šachový alebo čitateľský krúžok? Najjednoduchšie by bolo dohodnúť sa na časoch, kedy bude cvičiť. Ak sú to však celé večery, riešením by mohlo byť aj s pomocou správcu najst nevyužívané priestory v dome. Neváhajte sa na neho obrátiť so žiadosťou o pomoc.

zdroj ruzinovskeecho.sk
foto daibau.sk

Regulované parkovanie sa blíži aj do Dúbravky

Veľa otázok, veľa informácií, veľa ľudí. To všetko sa spájalo s verejným predstavením a debatou o regulovanom parkovaní hlavného mesta, čiže s Bratislavským parkovacím asistentom PAAS. Projekt organizácie dopravy v zóne Záluhy – východ mohli Dúbravčania pripomienkovať do 15. januára.

tvára Dúbravka jedno volebné obdobie samosprávy a zároveň v ňom už aj začala ďalšie. Noví i staronoví poslanci mestskej časti a starosta Martin Zaťovič zložili sľub a krátko pred Vianocami si starosta vybral aj svojho zástupcu. Vicestarostom Dúbravky sa stal poslanec Marián Bohunský. Za miestneho poslanca bol zvolený

chovných a rekreačných zariadení hl. m. Bratislavy, kde prešiel rôznymi funkciami a pracoval tam doteraz. Martina Zaťoviča má zastupovať najmä v oblasti územného rozvoja, športu a dopravy.

Veľkou zmenou v oblasti dopravy by mala byť v budúcom roku parkovacia politika. Projekt regulovaného parkovania predstavilo v decembri v Dúbravke hlavné mesto. Prvá zóna, kde by sa malo parkovanie regulovať, je ohraničená ulicami Harmincova, M. Sch. Trnavského a Janka Alexyho.

Systém regulovaného parkovania funguje v Bratislave už vo viacerých zónach – v časti Rače, Nového Mesta, Petržalky, Ružinova aj Starého Mesta. Splnomocnenec magistrátu pre parkovacie politiku Peter Herceg po rozbehnutí týchto zón hodnotí, že parkovanie pre domácich sa v týchto lokalitách radikálne zlepšilo.

ZÓNA ZÁLUHY - VÝCHOD

Do 15. januára mohli Dúbravčania pripomienkovať

bravčania pripomienkovať návrh projektu organizácie dopravy v zóne Záluhy – východ, čiže oblasť od ulice Janka Alexyho smerom na juh po Harmincovu ulicu. Po zapracovaní relevantných pripomienok pôjde projekt na schvaľovanie na Krajský dopravný inšpektorát a na Cestný správny orgán. Potom začnú ulice a súčasné parkovacie plochy postupne preznačovať v zmysle schválenej projektovej dokumentácie. Parkovanie na chodníkoch, respektíve čiastočne na chodníkoch, bude povolené len tam, kde zostane minimálne dvojmetrová priechodná šírka.

„Dopyt po parkovaní je najmä v poobedňajších a večerných hodinách. Máme skúsenosti, že po preznačení, pribudne asi 150 parkovacích miest oproti teraz legálnym miestam,“ hovorí Peter Herceg. „Situácia sa potom vyhodnotí a ukáže sa, či je potrebné budovanie ďalších parkovacích miest v lokalite.“

Mesto plánuje v Dúbravke aj výstavbu parkovacieho domu. Vzniknúť by mal na súčasnom parkovisku pri chátrajúcej ubytovni ministerstva vnútra na Saratovskej. Termín spustenia jeho výstavby však hlavné mesto zatiaľ nepozná.

KONTAKTNÉ MIESTO V DÚBRAVKE

V zóne PAAS, čiže regulovaného parkovania, neexistujú vyhradené parkovacie miesta.

„Predlžovanie vyhradených miest v lokalite je možné do konca roku 2023, zóna sa začne riešiť možno v máji, ľudia s vyhradenými parkoviskami budeme postupne upozorňovať tak, ako bude postupovať preznačovanie,“ priblížil Pavel Gašparovič,

vedúci oddelenia územného rozvoja v mestskej časti. Hlavné mesto, podľa Hercega, dostatočne vopred ohlásí termín, kedy sa bude dať registrovať do systému regulovaného parkovania v Dúbravke. „Plánujeme vydať parkovacie noviny so všetkými informáciami, ktoré obyvatelia dostanú.“ V Dúbravke by malo tiež vzniknúť kontaktné miesto PAAS, nielen kvôli informáciám, ale aj pre registrovanie do systému pre tých, ktorí sa nebudú vedieť, prípadne nemajú možnosť registrovať sa online. „Pôjde o dočasné klientske miesto, kam sa bude dať v Dúbravke prísť v čase, keď bude v mestskej časti najviac registrácií.“

RÔZNE KARTY, RÔZNE CENY

Peter Herceg približoval podstatu celého takzvaného Bratislavského parkovacieho asistenta, jednotlivé typy kariet a tiež miesta či možnosti, kde ich získať, spôsoby platenia i kontroly PAAS.

„Rezident, čiže obyvateľ s trvalým pobytom, má nárok na rezidentskú kartu. Ide o elektronickú, ktorá sa kontroluje v systéme podľa EČV,“ vysvetlil Herceg. Kartú možno získať v online registračnom systéme alebo na klientských miestach v parkovacích zónach. Dočasné miesto vznikne podľa Hercega aj v Dúbravke.

Rezidentská karta na rok pre jedno auto stojí 39 eur, pre druhé auto 150 eur a pre tretie 500 eur. Rezident má ku karte nárok aj na kartu pre návštevy. Ide o návštevnícku kartu pre 100 hodín ročne. Pre nerezidenta ide o kartu na 150 hodín ročne, osoby s ŤZP s osobnou asistenciou

majú návštevnícku kartu na 500 hodín ročne.

Tretím tipom karty je bonusová za 10 eur na rok, s ktorou môže rezident parkovať v ľubovoľnej zóne mesta, a to dve hodiny denne.

Štvrtým tipom je abonentská karta. Je pre podnikateľov, ktorí majú sídlo, miesto podnikania alebo prevádzku v regulovanej zóne, prípadne vlastníť nehnuteľnosť v regulovanej zóne, pričom tu nemusia mať trvalý pobyt.

Návštevník, čiže nerezident, v parkovacej zóne v regulovanom čase, zaplatí. Hodinová sadzba je 50 centov za hodinu. Spoplatnený čas je v zónach rôzny, napríklad v Rači ide o čas od 12.00 do 6.00 rána, v Ružinove od 14.00 do 6.00. V Dúbravke by sa malo podľa Hercega spoplatnenie týkať poobedňajších, večerných a nočných hodín, čiže v čase, keď je parkovanie problematické.

PAAS – TERMÍNY A POSTUPY

Tipy parkovacích kariet – rezidentská, návštevnícka, bonusová a abonentská karta (pre podnikateľa).

Návštevník – v regulovanom čase v zónach – platí 0,50 eura za hodinu. Platba je možná cez mobilnú aplikáciu, parkomaty, partnerské prevádzky a prostredníctvom asistentov v teréne.

Projekt je zverejnený na stránke www.paas.sk/dubravka.

Harmonogram – vyhodnotenie pripomienok a predloženie projektu na schválenie Krajskému dopravnému inšpektorátu – prvý štvrtrok 2023

- vyznačovanie parkovacích miest – jar/leto 2023 (aj v závislosti od počasia)
- spustenie registrácií a nákupu kariet – minimálne mesiac pred spustením regulácie – spustenie regulácie – informovanosť minimálne mesiac vopred.

zdroj dubravka.sk, foto BK (Dúbravské noviny/Lucia Marcinátová)

Niečo sa končí, niečo sa začína. Hovorí sa, píše v básňach, spieva v piesňach. S rokom 2022 uza-

v treťom obvode s najvyšším počtom hlasov 1320. Po skončení vysokej školy nastúpil do Správy telových-

LECA
PRODUCTION

Umelecká agentúra LECA production a producent Rudolf Geri uvádzajú

Lord NORTON & Sluha JAMES

autor: Ján Šnopko

legendárna
komédia

Účinkujú:

JURAJ KEMKA/ LUKÁŠ LATINÁK
a JOZEF VAJDA Pravidelne v Štúdiu L+S

Vstupenky:

predpredaj sk

Partneri:

ST NICOLAUS

Budis

Nevyhadzujte
knihy - darujte ich nám
kontakt 0907 701 786

Príbeh obchodného domu Dunaj ožíva. Aký bol ale v skutočnosti?

Hneď začiatkom roka uviedla televízia Markíza na obrazovky svoj úplne prvý výpravný dobový seriál s názvom Dunaj, k vašim službám. Divákovi vyzráva osudy ľudí, ktorí sú spätí s ikonickým obchodným domom Dunaj, vo svojej dobe najmodernejším chrámom nákupu a luxusu v celej krajine. To všetko na pozadí turbulentných udalostí prelomu tridsiatych a štyridsiatych rokov.

Z hľadiska produkcie išlo o náročnú výrobu, ktorá si vyžadovala dobrú organizáciu, plánovanie a sústredenie. V bratislavskom Ružinovce vznikol obrovský ateliér, kde na ploche viac než 2000 m² vyrástlo hneď niekoľko oddelení obchodného domu. Súčasťou kulís sú aj vzác-

ne rekvizity a pôvodný dobový nábytok, či už z osobných zbierok alebo starožitníctiev. Niektoré kusy sú unikátne aj v európskom meradle.

Málokedy sa stane, že sa filmoví tvorcovia zamerajú na významnú historickú pamiatku a natočia príbeh, v ktorom hrá ústrednú „postavu“. Najnovšie sa tak stalo v prípade bratislavského obchodného domu Dunaj, ktorý bol roky dominantou Bratislavy.

Na obrazovkách televízie Markíza sa najnovšie objavuje seriál s názvom Dunaj, k vašim službám. Mnoho divákov sa mylne domnieva, že ide o verný prepis udalostí spojených s architektonickou pamiatkou, niekdajším obchodným domom.

prepojený, no fakty na televíznych obrazovkách akosi nesedia. Poďme si preto spolu pripomenúť zaujímavý príbeh aktuálne najznámejšieho obchodného domu na Slovensku.

Filmová fikcia

Seriálový príbeh sa odohráva v roku 1939, kedy v Bratislave otvára svoje brány nový obchodný dom Dunaj, ktorý sa stáva symbolom modernej doby a prepychovou dominantou centra mesta. Súčasne je vyhlásený Slovenský štát a krajina je uvrhnutá do neistoty a strachu z možnej vojny. Dunaj je však plný ľudí, ktorých sny a odvaha sú silnejšie, než hrozby zvonku. Tak znie popis deja, ktorého hlavnými hrdinami sú údajní majitelia obchodného domu, rodina Kučerovcov.

Prelomový rok 1936

V skutočnosti sa veci mali tak, že pod túto ikonickú stavbu sa podpísal autor Manderly, architekt Christian Ludwig. Dom bol postavený v prieluke na niekdajšom Námestí republiky v roku 1936. A to za rekordne krátky čas. Len za päť mesiacov (od apríla do augusta roku 1936)! V čase vzniku niesla budova názov Obchodný dom Brouk a Babka, a to po obchodných podnikateľoch, pre ktorých bola na objednávku postavená. Už takmer pred tými sto rokmi budova zaujala verejnosť svojím

moderným duchom. Predovšetkým technológiami, architektúrou, atypickými presklenými výkladmi či prvým podlahovým kúrením. Navyše, pre Bratislavčanov predstavovala celkom nový koncept nakupovania.

Národná kultúrna pamiatka

Dispozícia objektu je navrhnutá na základe zásad

amerických obchodných domov, umožňujúcich flexibilitu organizácie predaja. Budova má sedem nadzemných a dve podzemné podlažia, ktoré v minulosti tvorili veľkorysý priestor prevádzok a predajní. A tak niet divu, že na prelome milénia bol objekt vyhlásený za Národnú kultúrnu pamiatku. V roku 1985 pribudla k pôvodnej budove novšia, ktorá na ňu priamo nadväzovala. Táto budova Dunaj 2 mala pôvodný názov Dom odievania. Obchodný dom, ktorému už postupom času nik nepovedal inak, ako Dunaj, začal svoj cveng strácať po tom, ako sa rozmohol trend veľkých nákupných centier.

Dočkáme sa obnovy

Posledných pár rokov je budova niekdajšieho obchodného domu Dunaj verejnosti neprístupná a čaká na rekonštrukciu súkromným vlastníkom, ktorá by mala začať už v tomto roku. Seriál sa teda v pôvodných priestoroch nenatáčal ani zďaleka. Na tento účel vznikol v Ružinovce obrovský ateliér, kde na ploche viac než 2 000 metrov štvorcových vyrástlo hneď niekoľko oddelení obchodného domu. Čo sa rekonštrukcie pôvodnej historickej pamiatky týka, tak tá bude trvať bude tri roky a jej ambície sú veľké. Do oboch obnovených stavieb sa má vrátiť kultúra, prítomný bude retail (reštaurácie, bary) a vybuduje sa aj átrium – nachádzať sa bude pravdepodobne medzi dvoma stavbami. Budovy budú disponovať aj coworkingovým priestorom, na vrchných podlažiach budú kancelárie a na najvyšších desiat bytových jednotiek. Náklady na rekonštrukciu sa majú pohybovať na úrovni 20 miliónov eur.

(vt, foto TV Markíza)

koľko oddelení obchodného domu. Súčasťou kulís sú aj vzác-

mom Dunaj v hlavnom meste. No pravdou je, že dej sa síce odohráva v budove a je s ňou

V minulosti bola obezita u detí výnimočná, dnes ňou trpí štvrtina slovenských detí

Slovákov ohrozuje nový trend. A ten sa týka priberania. Kilogramy navyše nie sú iba estetickým problémom, ale najmä závažnou zdravotnou komplikáciou, ktorou si človek ničí život. Komplexne sme sa o problematike obezity porozprávali s doc. MUDr. Ľubomírou Fábryovou, PhD, MPH, prezidentkou Slovenskej obezitologickej asociácie.

Aké percento Slovákov trpí v súčasnosti obezitou?

Téma nadhmotnosti, teda obezity ako chronického

2016 sme zaznamenali vo svete 650 miliónov dospelých osôb s obezitou a počet obezých jedincov sa celosvetovo v roku 2021

Slovensko v trendoch nárastu obezity nezaostáva, či sa to dotýka dospelých alebo detskej a adolescentnej populácie. Na Slovensku sa prevalencia nadhmotnosti a obezity v dospelých populácii drží na 60 %, prevalencia obezity je 25 %, čo potvrdzujú aj najnovšie dostupné údaje zo vzorky dospelých populácie z konca roku 2021.

Nadváhou alebo obezitou trpí asi štvrtina detí, v absolútnych číslach je to odhadom asi 70-tisíc detí. Je treba si uvedomiť, že pred 40-timi rokmi bola obezita u detí skôr raritou. Z dostupných údajov vieme povedať, že došlo k nárastu obezity u 15-ročných dievčat (údaje z roku 2018).

Všeobecne sa udáva vyšší výskyt nadhmotnosti a obezity u žien a výskyt stúpa s vekom minimálne do veku 50-60 rokov. Vzdelanie a vyšší finančný príjem znižujú výskyt obezity. Nižšie vzdelanie a nižšie príjmy financií sú, naopak, rizikové faktory pre vznik, a spájajú sa s vyšším výskytom obezity. Ľudia s vyššími príjmami a vyšším vzdelaním sa viac starajú o svoje zdravie, kupu-

jú kvalitnejšie potraviny s nižším obsahom tuku, snažia sa aktívnejšie tráviť voľný čas. Vidiecka populácia má dokázaný vyšší výskyt obezity ako populácia mestského typu.

Ako sú na tom Slováci s morbidnou obezitou?

V prvom rade si musíme objasniť, čo znamená pojem morbidná obezita. Morbidný – znamená chorobný. Vieme, že už osoby s nadhmotnosťou (BMI* viac ako 25 kg/m²), majú vyššie riziko rozvoja k nadhmotnosti a obezite pridružených ochorení. Z toho vyplýva, že každý nárast hmotnosti vedie k rozvoju ďalších komorbidít obezity. V užšom slova zmysle „morbidná“ obezita je obezita u ľudí s

obezita III. stupňa. Obezitou III. stupňa trpí na Slovensku asi 1 % dospelých populácie, čo predstavuje v absolútnych číslach asi 33 000 dospelých Slovákov a Sloveniek. Nárast osôb s obezitou III. stupňa veľmi úzko súvisí aj s pandémiou COVID-19. Podľa údajov z mojej ambulancie, najvyšší nárast hmotnosti sme zaznamenali práve v populácii „najzraniteľnejších“ diabetikov 2. typu s BMI viac ako 40 kg/m².

**BMI – index telesnej hmotnosti, vypočíta sa kg/m²*

Tieto údaje znejú dramaticky. Je na tom teda Slovensko, v porovnaní s inými EÚ štátmi zle, čo sa obezity týka?

spelejš populácii pohybuje okolo 50 až 60 %. Samozrejme, existujú rozdiely medzi jednotlivými krajinami európskeho kontinentu. Podľa rôznych štatistických zdrojov bol najvyšší podiel žien s obezitou na Malte, v Lotyšsku, Estónsku, Veľkej Británii a najvyšší podiel obezých mužov na Malte, v Maďarsku, Slovinsku a Chorvátsku. V členských štátoch EÚ bol vyšší podiel mužov s nadhmotnosťou (pre-obezitou, BMI 25 – 29,9 kg/m²) v porovnaní so ženami, u žien bol vyšší výskyt obezity. Situácia sa, samozrejme, z roka na rok mení, prispieva k tomu nielen pandémia COVID-19, ale aj súčasná veľmi rapídne sa zhoršujúca ekonomická situácia obyvateľstva.

Aj keď ste už čo – to naznačili, no aké sú najčastejšie dôvody, pre ktoré človek začne priberať na váhe, mimo tých ekonomických či vzdelanostných?

(vt)

progredujúceho a relapsujúceho ochorenia je stále silná a výsostne aktuálna, pretože prevalencia obezity neustále narastá. V roku

zvýšil až na 800 miliónov. Je alarmujúce, že obezita celosvetovo postihuje aj 250 miliónov detí.

doc. MUDr. Ľubomíra Fábryová, PhD, MPH
Prezidentka Slovenskej obezitologickej asociácie, predsedníčka Obezitologickej sekcie Slovenskej diabetologickej spoločnosti, viceprezidentka EASO (Európskej spoločnosti pre štúdium obezity) pre centrálnu Európu, špecialistka na diabetológiu, poruchy látkovej premeny a výživy.

BMI viac ako 40 kg/m², ale v súčasnosti skôr používame klasifikáciu, čiže je to

Vo väčšine Európskych krajín sa prevalencia nadhmotnosti a obezity v do-

celý článok nájdete na bakurier.sk

Peter Planieta: Chuť na sladké potláča zdravý životný štýl a šťastný život

Prvý mesiac v roku je pre mnohých ľudí aj symbol nového štartu. Niektorí sa rozhodli začať s lepším stravovaním. Asi každý z nás má v tejto oblasti určité slabosti. U niekoho je to neodolateľná chuť na sladké. Podľa štatistík z uplynulých rokov, priemerný Slovák skonzumuje viac ako 30 kg cukru za rok. Aké sú dôvody prejedania sladkým a čo potrebujeme k tomu, aby sme sladké dostali pod kontrolu redakcii prezradil Peter Planieta, ktorý sa prostredníctvom zmeny životného štýlu a zdravej stravy snaží pozitívne meniť životy ľudí už niekoľko rokov.

V bežnej slovenskej rodine nájdeme rôzne rituály so sladkým – koláčik ku kávičke, 12 druhov koláčov na Vianoce. Navyše aj napečené koláče dostanú väčšinou ešte poriadnu pokrývku práškového cukru, „aby to vyzeralo“.

Vianočné rituály sú spojené so sladkým, je to zvyk,

ktorý nie je správny. Takto už od útleho detstva učíme deti na návykovú látku cukor, ktorá spôsobuje nemalé zdravotné problémy.

Aké sú ďalšie dôvody toho, že sa prejedáme sladkým?

Dôvody môžu byť, okrem zvykov, psychosomatické. To je pocit lásky, pocit pokoja, pocit prijatia prostredníctvom jedla. Takto učíme deti, aby svoje emócie zajedali a vytvorili umelý pocit spokojnosti. Veľký vplyv hrá rola tradícií, pričom na vianočnom stole neboli vždy sladké koláčiky a samotné Vianoce sa spájali s oslavou hojnosti úrody a stretnutia blízkych ľudí – rodiny.

Existuje niečo ako denná dávka cukru, ktorú by sme nemali prekročiť?

Cukor vo všeobecnosti nikdy nie je dobrý, vždy bude vytvárať zápaly v organizme. Je to veľmi individuálne, záleží od pohybovej aktivity, veku a iných parametrov. Deti a športovci majú viac pohybu, preto

im zdravý cukor neškodí tak, ako ľudom, ktorí sedia, prípadne majú psychické problémy. Čím viac cukru, tým sa psychický stav zhoršuje.

Je nejaké jedlo, ktoré chuť maškrtiť podporuje a také, ktoré ho potláča?

Chuť na sladké potláča zdravý životný štýl a šťastný život. Z potravín chute mení chlorela, zelené potraviny a sladké zeleniny. Podporuje ho naopak sám cukor, čím viac sladkého konzumujete, tým viac máte na sladké chuť. Ale aj veľmi slané, ťažké a tučné jedlá podporujú chuť na sladké.

Sladké úplne vyhodíte z jedálňička asi nebude tá správna cesta. Dá sa zadefinovať akým surovinám sa však treba úplne vyhnúť?

Dôležité je sa vyhnúť všetkým priemyselne spracovaným sladkostiam, koláčom, sladidlám a cukru samotnému.

Vedia na tejto ceste „re-

dukovania sladkého“ p o m ô c ť aj nejaké čaje, či bylinky z našich záhrad?

Určite sú bylinky nápojemocné, ale najdôležitejšie je zmeniť životný štýl, samotné bylinky nestačia. Ale ak podporíme trávenie a na to sú dobré korenia ako škoric, kurkuma, fenikel, klinček, kardamon a iné, chuť na sladké sa môže výrazne znížiť.

Niekedy sa obávame, že keď už bude niečo sladké a zároveň zdravé, nebude to chutné, alebo s prípravou jedla budeme musieť stráviť veľa času. Ako to vidíte?

Opak je pravdou, zdravé sladké pečenie je veľmi chutné, veľa receptov nájdete v našej knihe „Pečieme s láskou“ a na našej webovej stránke elementyzdravia.sk. Okrem toho robíme i kurzy zdravého pečenia. Nechajte sa inšpirovať.

(jp)

KOKOSOVÁ ROLÁDA

2,5 pl mletej zrnkovej kávy
200 ml filtrovanej vody
500 g kokosových sušienok
2,5 pl kakaa
50 g vanilkového cukru

PLNKA

100 g práškového brezového cukru
100 g ks mletého kokosu
100 g BIO kokosového tuku

Najprv sa uvarí 200 ml silnej kávy, ktorá sa nechá vychladnúť. Zatiaľ sa najemno pomelú sušienky a v miske sa zmiešajú s kakaom a vanilkovým cukrom. Neskôr sa do misky k surovinám pridá vychladnutá káva, vypracuje sa cesto, ktoré sa rozdelí na dve časti a nechá sa chvíľu odležať. Medzitým sa vytvorí plnka zmiešaním cukru s kokosom a tukom. Odležané cesto sa vyvaľká na alobal posypanom mletým kokosom a potrie polovicou plnky. Cesto sa opatrne pomocou alobalu zvinie, ešte sa posype kokosom a nechá v chlade stuhnúť. To isté sa urobí aj s druhou časťou cesta.

Med ako prírodný liek. Čo všetko dokáže?

Med bol dôležitou súčasťou jedálnečnicka, či prírodnej lekárničky už našich predkov. Tisíce rokov ho používali nielen ako potravinu, ale aj užitočný liek proti mnohým zdravotným ťažkostiam.

Slovenský med a ďalšie včelie produkty patria medzi svetovú špičku. Dôkazom sú úspechy včelárov na medzinárodných súťažiach, ako aj získanie najcennejšej ochrannej známky EÚ - Chránené označenie pôvodu pre unikátny bardejovský medovicový med z jedľového lesa. Vďaka dlhoročnej práci včelej farmy Jozefa Voľanského sa slovenský med vo svojej kvalite a špecifickosti zaradil k takým kvalitným a svetoznámych produktom, akými sú napríklad syr Roquefort, Parmigiano Reggiano, či vína z oblasti Bordeaux.

Mestský med je chuťovo rozmanitejší

V posledných rokoch sa často skloňuje aj pojem „mestské včely“. Tie sa samozrejme od včiel medonosných z vidieka nejak nelíšia. Rozdiel však môžete pocítiť v pestrejšej

chuťovej rozmanitosti produktov a teda aj medu. Na rozdiel od rozľahlých lánov repky či slnečnice mimo miest je v parkoch a záhradách hlavného mesta veľká druhová skladba, čo robí mestský med chuťovo zaujímavejším a bohatším.

Zároveň tieto mestské plochy nie sú v takej miere ošetrované herbicídmi, či pesticídmi. V Bratislave tak môžete naraziť na kvalitný med netradičnej chuti – napríklad gaštanový med.

Návštevníci bratislavských mestských lesov zas môžu ochutnať kvetový med. Ten sa na pulloch mestskej organizácie objavuje už sedem rokov. Momentálne majú Mestské lesy v Bratislave dve včelnice

a 30 včelstiev na Kačine a pri Horárni Krasňany. Z dôvodu ochrany prírody sa v lesoch nepoužívajú žiadne chemikálie, postreky ani pesticídy, čo medu zabezpečuje jeho výbornú kvalitu.

Pozor na kvalitu medu v reťazcoch

Pokiaľ chcete nakúpiť kvalitný produkt, odborníci odporúčajú, nájdite si svojho lokálneho včelára. Med, o ktorom ani netušíte odkiaľ pochádza, si môžete zakúpiť napríklad v supermarkete. No jeho blahodarné účinky sa nemusia dostať. Potvrdzujú to aj výsledky výskumov na Slovensku.

Z výsledkov Medového

laboratória SAV, ktoré v minulosti skúmalo 43 vzoriek medu zakúpených v obchodných reťazcoch na Slovensku bolo takmer 40 percent takých, čo nemali antibakteriálne vlastnosti, ktoré sú charakteristické pre med. „Živé zložky medu s antibakteriálnym účinkom sú výsledkom práce včiel, v poškodených, upravených, alebo vo falšovaných medoch chýbajú, alebo sú nefunkčné,“ ozrejmil výsledky laboratórnej analýzy medov jej autor Juraj Majtán. Juraj Majtán z Ústavu molekulárnej biológie SAV (ÚMB SAV) patrí medzi najvýznamnejších svetových expertov vo výskume včelieho medu. V budúcnosti sa tak môžeme tešiť na ďalšie nové poznatky o prospešnosti účinkov tohto zlatistého produktu včiel.

Pomocník v chrípkovom období
Med bol dôležitou súčasťou prírodnej lekárničky aj našich predkov. Veda, ale

aj naši poprední výskumníci potvrdzujú, že nejde len o chutné sladidlo. Stáva sa stále populárnejším vďaka jeho medicínskemu využitiu.

Vedci z Oxford University vo svojej štúdii zverejnenej v BMJ Evidence-based Medicine skúmali účinok medu na infekcie horných dýchacích ciest. Štúdia analyzovala 14 predošlých klinických štúdií menšieho rozsahu. Dokopy tak získali údaje od 1345 ľudí. Vedci testovali rôzne prírodné prostriedky na liečbu prechladnutia a infekcií horných dýchacích ciest. Med dosiahol výborné výsledky.

Významný a najviac preskúmaný je však jeho antibakteriálny účinok. „Akýkoľvek med – nektárový či medovicový – má významné biologické vlastnosti. Najviac preštudovanou je jeho antibakteriálna aktivita,“ uviedol Juraj Majtán z ÚMB SAV.

Medovicový zázrak

Jeden med, zdá sa, predsa len trochu vyčnieva vlastnosťami nad ostatnými. Ide o med, ktorý je špecifický tým, že nevzniká z nektáru kvetov ako kvetové medy. Včely ho vy-

rábajú z medovice, ktorú produkujú vošky. Oproti ostatným medom má nadmerný obsah minerálov a živín. Jedna kávová lyžička obsahuje toľko minerálov a živín, koľko sa skrýva v 2-4 lyžičkách kvetového medu.

Medovicový med má často červenohnedú, tmavohnedú, niekedy až čiernu farbu. Tmavá farba zvyčajne svedčí o vyššom obsahu antioxidantov. Antioxidanty chránia bunky pred oxidačným stresom a odrádzajú od nástupu chronických ochorení. Je vhodný pre alergikov a astmatikov, pretože neobsahuje peľ.

Lyžička medu na dobrú imunitu

Med je dar z prírody. Pre ľudské zdravie ponúka veľa benefitov. Liečivé účinky má pri užívaní zvnútra aj zvonku. No vysokou teplotou sa môže degradovať a strácať svoje funkčné vlastnosti. Ideálna teplota, keď by mali ľudia pridávať med do čaju, je okolo 40 stupňov Celzia. Konzumácia kvalitného medu je skvelým prírodným spôsobom, ako si v zimnom období udržať dobrú imunitu.

Zdroj: TASR, SAV

Včelárka: Príroda začína byť v nerovnováhe. Zostáva len dúfať, že to včely zvládnu

Meniaca sa klíma a extrémny v počasí našich včelárov veľmi netešia. Následkom výkyvov teplôt môže častejšie dochádzať k úhynu včiel, čo vedie aj k zníženiu produkcie medu. Na dopady výkyvov počasí na chov včelstiev, ale aj na pozitívne účinky medu na náš organizmus sme sa pozreli s Janou Znášikovou z Mestských lesov v Bratislave.

Je potrebné sa o včelstvo starať aj v zime, alebo je to pre včelárov obdobie oddychu?

O včielky sa v zime včelár nemusí prakticky vôbec starať. Samé si vedú priestor úľa vyhriať na potrebnú teplotu. Úľ sa na zimu neuzatvára. Letáče (vstup do úľa) sa nechávajú otvorené, aby sa včielky v prípade oteplenia mohli preletieť a vyprázdiť svoj

výkalový vačok. Takže krátkodobé oteplenie včelári vítajú.

Čo sa deje v úli v zime?

Včely si vytvoria tzv. zimný chumáč, schúlia sa k sebe a vytvoria tvar gule. Navzájom sa ohrievajú a neustále cirkulujú. Tie čo sú na povrchu a začnú krehnúť, premiestnia sa do stredu gule a vymenia sa s tými, ktoré si užívali teplo. To znamená, že včielky ani v zime neupadnú do spánku, ale sú stále aktívne.

Koncom decembra a začiatkom januára bolo na zimu veľmi teplo, ovplyvňuje to nejak včelstvo?

Dlhodobé nadpriemerne teplé počasie včielkam neprospieva. Tým, že sú viac aktívne, spotrebujú aj viac zimných zásob. Tiež hrozí, že kráľovná začne plodovať

skôr, môže sa rozmnožiť klieštik a včely sa skôr vyčerpať. Najviac zásob sa minie práve začiatkom jari, kedy včely zvyšujú teplotu vo vnútri chumáča, pretože vyhrievajú plod. Keď matka začne plodovať skôr, zásoby sa minú. A keď sa koncom zimy vrátia tuhé mrazy, ako sa to v poslednom čase často stáva, včely už nemajú zásoby na vyhríevanie plodu a praktic-

ky uhynú od hladu. Ďalším problémom je, že v tomto teplotom počasí začína aj u nás v lese kvitnúť lieska, ktorá je na jar pre včielky výdatným zdrojom peľu. Lieska už druhýkrát nevykvitne, takže prichádzame o prvú jarú výživu. Príroda začína byť v nerovnováhe, veľa vecí sa tým narúša, tak nám včelárom zostáva len dúfať, že to včely nejako zvládnu.

V zime ľudia radi konzumujú včelie produkty. Aktuálne lekári očakávajú druhú vlnu chrípkových ochorení. Aké sú pozitívne účinky medu na náš organizmus práve v tomto období?

Med, najmä ten, ktorý je priamo od včelára, nie je upravovaný, falšovaný a ani ináč znehodnotený, má pre človeka najmä teraz počas chrípkových epidémii významný zdravotný benefit. Med preukázateľne tlmí bolesť a zápal, má veľké využitie pri ochoreniach horných dýchacích ciest, napríklad pri kašli a bolestiach v krku. Med obmedzuje množstvo a rozmnožovanie niektorých baktérií. Mnohé medy, medzi nimi i náš z Mestských lesov v Bratislave, má vysokú antibakteriálnu aktivitu, čo znamená, že je schopný

zastaviť bakteriálny rast. Aby si med zachoval všetky svoje zdravotné benefity, je dobré ho konzumovať priamo, napríklad ráno jednu čajovú lyžičku alebo natrieť na maslový chlebič. Ak si s ním sladíme kávu alebo čaj, pridajte ho do nápoja, ktorý má teplotu tela, čiže nie do horúcej tekutiny. Teplom sa jeho účinky ničia.

Je ešte možné zakúpiť si med aj z mestských lesov?

Med z našich lesov sa veľmi rýchlo rozpredal, našiel si svojich skálnych priaznivcov. Ak chcete naozaj kvalitu, skúste vyhľadať a osloviť bratislavských včelárov, mnohí vám budú môcť určite ponúknuť svoj regionálny a vynikajúci medík.

Jana Pohanková

Ružinovské jazero Rohlík čaká rozsiahla obnova

(Dokončenie zo str. 1)

Obnova je pritom navrhnutá tak, aby sa priestor pri jazere citelne zmenil, no zároveň aby sa nenarušil jeho prírodný charakter, čo bola jedna z hlavných požiadaviek samotných obyvateľov, ktorá vyplynula z participatívneho procesu realizovaného ešte začiatkom roka 2021.

Pre deti, psíčkarov, pacientov i športovcov

Predpokladaný termín začiatku realizácie je v súčasnosti v roku 2024, pričom realizácia bude rozdelená na viaceré etapy. Pôjde o projekt MIB s podporou mestskej časti Bratislava-Ružinov a Ružinovskej nemocnice. Výsledkom revitalizácie by malo byť to, že sa využije potenciál areálu a zároveň budú uspokojené potreby návštevníkov a návštevníčok. Areál bude rozdelený do funkčných celkov, čím vzniknú atraktívne verejné priestory pre rodičov s deťmi, športovcov, psíčkarov či seniorov. Navyše, na brehu jazera vznikne sedem

mól, sieť nových chodníkov zasa prepojí areál a umožní prechádzku okolo celého jazera, čo aktuálne nie je možné. A nezabudlo sa ani na zeleň. V okolí jazera sa vysadia nové stromy, pribudne mokraď a špeciálna oddychová záhrada v blízkosti nemocnice, ktorú budú môcť využívať zdravotníci, pacienti a ich rodinní príslušníci. No a v neposlednom rade pri jazere pribudne aj zóna s prevádzkami rýchleho občerstvenia.

Pribudne i pamätník

Keďže jazero Rohlík sa nachádza v blízkosti nemocnice, tak bolo súčasne vyhodnotené ako najvhod-

nejšie miesto pre pamätník venovaný obetiam pandémie Covid-19. Umelecké dielo, ktoré má pripomínať obeť pandémie koronavírusu, ponúkne nadčasovú ideu v podobe vln na vodnej hladine Ružinovského jazera. Teda, bude súčasťou spomínaných siedmych mól nachádzajúcich sa na hladine. Autor, Český architekt a autor diela, Radek Taláš, tu nainštaluje zariadenia, ktoré dokážu rozvlniť hladinu jazera. Vlny aktivuje človek tým, že sa postaví na vyznačené miesto na móle a následne umelo vytvorené vlny môžu symbolizovať náhlu hrozbu, ale aj liečenie rán.

(vt)

Prišlo 140 pripomienok

(Dokončenie zo str. 1)

„Z toho 20 od miest a obcí, 65 od ministerstiev, správov inžinierskych sietí a ďalších orgánov a organizácií. Do pripomienkovania sa zapojili aj obyvatelia Bratislavského regiónu, kde evidujeme okolo 50 stanovísk a pripomienok od verejnosti o občianskych združeniach. Nakolko rozvojové územia sa riešia na úrovni územných plánov obcí, stanoviská a pripomienky uplatnili len 3 developerské spoločnosti,“ upresnila pre Bratislavského kuriéra hovorkyňa BSK, Lucia Forman Habancová.

Riešenie zahustenej premávky

Pritom téma, ktorá najviac zarezonovala pri prerokovaní zmien a doplnkov medzi verejnosťou, bolo upresnenie nového prepojenia cesty II. triedy z MÚK Triblavina s križovaním cesty I/61 v polohe medzi Ivanka pri Dunaji a Bernolákovom a obchvatom obce Zálesie, s prepojením do novej MUK na D4, a doplnenie prepojenia odbočením pri obci Ivanka pri Dunaji južným smerom vedeným východne od obcí Zálesie a Malinovo, s pripojením na MÚK plánovanej rýchlostnej cesty R1

v obci Most pri Bratislave, resp. do dnešného križovania ciest II/572A a II/572. „BSK veľmi pozitívne hodnotí prístup starostov obcí Ivanka pri Dunaji, Bernolákovo, Zálesie, Malinovo, Most pri Bratislave a Tomášov (po voľbách aj novej starostky obce Zálesie), ktorí spoločne rokovali o najlepšej polohe navrhovanej cesty, a zhodli na trase, ktorú požadujú vo svojich stanoviskách premietnuť do zmien a doplnkov územného plánu regiónu,“ doplnila hovorkyňa BSK.

Či sa vyhovie všetkým, isté nie je

Ďalšou témou, ktorú pripomienkovali samosprávy, ale aj verejnosť, bolo zapracovanie koridorov pre nové vysokorýchlostné trate, ktoré vyplývali z požiadaviek Ministerstva dopravy SR. „Všetky pripomienky, ktoré boli doručené v procese prerokovania, budú vyhodnotené. Všetky akceptované pripomienky, budú zapracované do zmien a doplnkov a tie, ktoré nebudú môcť byť akceptované, budú dorokované s tými, ktorý ich uplatnili,“ upresnila Forman – Habancová, pričom teda zatiaľ nie je jasné, či všetkých 140 návrhov na zmeny bude môcť

byť v rámci územného plánu zapracovaných.

Predstava novej mestskej štvrte

V rámci návrhov na zmeny územného plánu hlavného mesta Metropolitný inštitút Bratislavy pripravil návrh mestskej urbanistickej štúdie zóny Mlynské nivy, kde plánuje realizovať rozsiahlu výstavbu obytnej štvrte. Riešené územie na rozlohe 138 hektárov a je vymedzené ulicou Košická, Prievozská, Hraničná, diaľnica D1 – Prístavný most a Prístavná. Súčasťou zadania štúdie je v novej štvrti navrhovaný mestský bulvár primárne určený pre električkovú trasu, cyklotrasu a peší pohyb, aký Bratislava doteraz nemá. „Bulvár majú dopĺňať komorné námestia s utlmenou dopravou a vzájomne prepojenými ulicami. Vznikne tu tiež sieť verejných parkov, ktoré podporia adaptáciu na zmenu klímy,“ predostrel MIB. Celkovo tak má vzniknúť v rámci Mlynských nív nová štvrť pre 20 tisíc obyvateľov. Návrh zadania na štúdiu, ktorý hlavné mesto zverejnilo na svojom webe, je možné pripomienkovať do 7. februára.

(vt)

— INZERCIA —

www.konditoreikormuth.sk

Konditorei Kormuth

BRATISLAVA SEDLÁRSKA 8

Tereza Ďurišová: „V synchronizovanom plávaní sa neraz siaha až na dno síl.“

Z náhodného tréningu až na majstrovstvá sveta. Taká bola cesta bývalej reprezentantky v synchronizovanom plávaní, Karlovešťanky Terezy Ďurišovej. Synchronizované plávanie patrí v našich zemepisných šírkach k menšinovým športom. Tereza ho dokázala dostať tento rok na svetovú mapu. Bronzová medaila z finále svetovej série v Aténach bola historicky prvou medailou v tímovej zostave.

Ako ste sa dostali k synchronizovanému plávaniu?

V podstate veľkou náhodou. Rodičia ma v šiestich rokoch zobrali do luventy. Pôvodný plán bol prihlásiť ma na plavecký kurz. Mamu oslovila trénerka Danka Juriková, či by sme nevyskúšali akvabely. Odvtedy sa začala moja kariéra.

V čom spočíva príprava reprezentantky v synchronizovanom plávaní?

Keď nie je pred súťažou, trénujeme každý deň okrem nedele. Tréningy pozostávajú z tzv. suchého tréningu, kde sa zameriavame na posilňovanie,

gymnastiku alebo baletnú prípravu. Následne pokračujú tréningy vo vode. Pred súťažou mávame aj celodenné alebo celovíkendové sústredenia.

Darí sa skĺbiť školu a šport?

Už z počtu hodín tréningu je zrejmé, že je to šport nesmierne časovo náročný. Neraz sa učím a pripravujem do školy až po tréningu, čo znamená tak do polnoci.

Sú učitelia voči vám ústretovejší, ak ide o termíny písomiek?

Som už na gymnáziu, kde individuálny študijný plán možný nie je. Ak nestíham, musím sa s konkrétnym vyučujúcim dohodnúť na odložení písomky alebo skúšania na iný termín. Musím povedať, že väčšinou mi učitelia a hlavne triedna učiteľka vychádzali v ústrety.

Ako hodnotíte váš rok 2022?

Po dvoch rokoch pandémie, keď sa okrem zatvorených bazénov odložili všetky súťaže, bol rok 2022 celkom nabitý. Vyvrcholením sezóny boli seniorské

majstrovstvá sveta v Budapešti, pričom Maďarsko len prevzalo organizáciu za dvakrát odloženú Fukuoku v Japonsku. Druhým vrcholovým pretekom boli koncom augusta Majstrovstvá sveta juniorov v kanadskom Quebecu.

Ktorý tohtoročný výsledok si ceníte najviac?

Okrem vyššie spomínaných pretekov sme sa ešte v júni zúčastnili super finále svetovej série v Aténach, kde sa nám podarilo získať historicky prvú medailu v tímovej zostave. S rovnakou zostavou sme

sa na Majstrovstvách sveta v Budapešti prebojovali do finále. Konkurencia v synchronizovanom plávaní je obrovská a malé Slovensko sa ani pri neúčasti Ruskej federácie a Bieloruska nemôže porovnávať s krajinami ako Čína, Kanada, Japonsko, USA alebo európskymi krajinami ako Taliansko alebo Španielsko.

Ako hodnotíte váš reprezentačný tím?

Sme veľmi dobrý kolektív, pričom päť dievčat je z Karlovej Vsi, ale niektoré dochádzajú až z Dunajskej Lužnej. S niektorými z nich sa poznám už dlhé roky. Napríklad s Laurou Domčekovou už od škôlky na Suchohradskej.

Ako sa pozeráte na to, že synchronizované plávanie má už oficiálne disciplíny aj pre mužov?

Zo začiatku, keď som mala 8 – 10 rokov, to bolo trochu zvláštne. Teraz sa na to pozerám úplne normálne. Pri pároch je to v podstate ako krasokorčuľovanie, ale vo vode a pri tímových zostavách majú chalani väčšiu silu, a preto sú veľmi užitoční pri tzv. zdvíhač-

kách.

Z MS v Budapešti, na ktorom ste štartovali, obleteli svet aj dramatické zábery Anity Alvarez, ktorú museli zachraňovať z bazéna. Stalo sa vám niekedy, že ste mali v bazéne už dosť a radšej ste ukončili tréning?

Nestalo sa mi až také ako Anite a ani nikomu z nás. Je to však fyzicky veľmi náročný šport a častokrát si siahame na dno svojich síl.

Aké sú vaše športové plány do blízkej budúcnosti?

Moju takmer 11-ročnú športovú kariéru som sa rozhodla ukončiť po spomínaných MS juniorov v Kanade, keďže by som rada šla do školy do zahraničia. Na rozvoji synchronizovaného plávania sa však chcem ďalej podieľať ako pomocná trénerka pri menších deťoch, podobne ako moja staršia sestra, ktorá bola tiež v reprezentácii.

zdroj karlovaves.sk,
foto fcb Synchro Slovakia

drum, enata, Ensi	pobrežná plytká pláž	duplikát	vojenské lôžko	llam, karies, koir	utečiem	vynálezca telefónu	Eduard	rozrývaj	loboda, omen, usne	obec v okrese Trenčín (rébus.)	kvalita	druh buriny (rébus.)	Open Journal of Humanities		ofúkol	močovina (lek.)	kopanica	tlmila (zriedk.)		titul sumer. vládcu (hist.)	sústava farebnej televízie	obstaral (kníž.)	opatruje	alpský sokolík
hlt (expr.)				odober					poskytlo					fínske mesto					obdobie dejín					
strešná lepenka				toxické látky koniec modlitby					uspokoj ázijský štát					násilne vnikni zmysel pre krásu					natiahol poobíjaj					
1								2 návod		●														
ostal sám							meno Gorbačovovej časť roka						had Knihy džunglí zubný kaz (lek.)				Maiga možno				blúd' v tme oceľový sud			
	okaté ženy (expr.)	obruba šiat cudzie ž. meno				časť ruky čas						koval slidim				arabské m. meno tvorca Jer. Lapina				skratka doktora pánsky účes			priekupník (pejor.)	útok, po rusky
osudné znamenie (kníž.)					získaval dedičstvo väzenie (hovor.)					cestovný doklad pikoampér (zn.)					bodavý hmyz značka múky				ženské meno Alexander (domácky)					
táranina				zn. šport. obuvi nápoj s chininom						dvojica skratka na recepte				osobné zámeno výpočtová technika				talizman kráčaš						
striebro (zn.)			slabo druh mandolíny					drén sivý kov									stredoveká krajina pooblieva sa					teba koso-dížnik		
zažeň smäd							samec kozy gumené čizmy				pera, po česky vlasy, po angl.				český herec suchoty							klepetnáč st. český spevák		
starogrec. pohrebná obeť						faktor dedičnosti udierať				zabraňuj horeniu napodobňuje vranu				ďaleko-písna sieť vykurujem						nástroj ženca ciciam				
	somár	ale, avšak naplní nábojom			nočný podnik časť nohy				ktorým smerom tón, hlas				podkúvaš koňa krátka TV snímka						existujem citoslovce zúfania				vyrobené surové kože	zosekol
Optical Network Devices				nasával šachová remíza				dívaj sa utlmuj				duel sťa						zn. mydla na holenie poradie						
3																								
zmena							vdýchnutie dymu pri fajčení					kokosové vlákno					nigérijsko-britská popová speváčka					Dietlova sestrička		
vyrobená liatím							Ema (domácky)					značka kečupov					prvý muž (bibl.)					skratka klávesy delete		

Čaro hviezdy

Mercedes-Benz GLC 200 4Matic narástol, opeknel, stal sa sofistikovanejším. Je z neho malé „bejby“ GLE.

Nové GLC rozmerovo trochu podrástlo, natiahlo sa v rázvoze, ale čo je dôležité, dizajnovovo dozrelo a aj vďaka vyššej kapote (rozumej väčšiemu množstvu „mä-

sa“ nad prednými kolesami) pôsobí mohutnejšie. Interiér kopíruje triedy S a C, pôsobí to úchvatne. Chýbajú klasické hardvérové ovládače a takmer všetko ovládate cez veľký dotykový displej alebo cez plošky na volante. My sme si vyskúšali verziu s benzínovým dvojlitrom s výkonom 150 kW s 9-stup-

ňovou prevodovou a pohonom 4x4. Papierovo slušný výkon, v skutočnosti sa prejaví až vo vysokých otáčkach a možno ani vtedy nie natoľko ako v Slovenských pomeroch od Mercedesu čakáme. Na normálnu jazdu, ktorá rešpektuje rodinný rozpočet, strach manželky a náchylnosť detí ku kinetóze je to však viac než dosť. Vzducho-

vý podvozok a pohon 4x4 vám umožní vjazd aj tam, kam ani mnohé SUV už nemôžu. A najväčšou devízou Mercedesu je bezpečnosť. Napríklad aj vďaka svetlám Digital Light, ktoré okrem iného vyrezávajú premávku, ale tak tesno, ako žiadne iné, a na cestu premietajú varovné signály. Cena 84 432 € je ale taktiež hviezdna.

Mazda CX-60 je prvým modelom Mazdy, ktorý otvorene mieri do prémiového segmentu

Už nechce byť iba alternatívou k Audi Q5, BMW X3, Mercedesu GLC

a iným prémiovým autám, už im chce konkurovať. Interiér je možno ešte prémiovejší, než má spomínaný nemecký trojlístok. Ide hlavne o to, že Mazda má na miestach, ktoré sú mimo priamej palby oči kvalitnejšie materiály. Na druhej strane jej chýbajú tie prvky, ktoré robia z dobrého auta prémiové. Má síce ambientné osvetlenie interiéru, ale nie také aké majú prémiové značky.

To podstatné však je, že ponúka výborný posed. Mimochodom, Mazda vám nastaví vašu ideálnu polohu, vy ju môžete akceptovať alebo doladiť a uložiť si ju. Uložené nastavenia si pritom auto nepriraďuje ku kľúču, ale k vašej tvári. To znamená, že s tým istým kľúčom môžete mať svoju vlastnú polohu vy sami aj vaša manželka a auto sa vám vždy automaticky prispôbi. Na test sme mali plug-in hybridnú verziu, ktorá umožňuje dojazd na elektrinu v reálnych podmienkach na úrovni 50 km a normovanú spotrebu 1,6 l/100 km.

Deadline 2035

Od roku 2035 by sa mali predávať iba bezemisné autá.

Rada Európy a Európsky parlament sa dohodli, že od roku 2035 sa budú smieť v Európe predávať výlučne iba bezemisné osobné automobily a dodávky. Ide o ďalší krok klimatického balíka Fit for 55. To je vlastne de facto zákaz predaja áut so spaľovacími motorami, hybridov a plug-in hybridov nevynímajúc. Schválený bol aj cieľ na rok 2030, keď emisie osobných automobilov majú byť nižšie o 55 % (dodávok o 50 %) v porovnaní s rokom 2021. Smelé plány, no čoraz intenzívnejšie sa ozývajú hlasy, že to môže spôsobiť absolútny kolaps európskeho automobilového priemyslu. A ten je kľúčový, pretože dáva prácu mnohým

ľuďom. Nielen priamo v automobilkách, ale aj v subdodávateľských firmách. Mnohí bijú na poplach a upozorňujú, že treba rozlišovať medzi pragmatizmom a dogmatizmom. Politici vám totiž ešte nepovedali, že elektromobilita bude drahšia. Nielenže cena elektromobilu ako takého je vyššia ako autá so spaľovacím motorom, ale aj elektrická energia bude vysoká. Politici nehovoria o tom, že elektromobil tiež nie je celkom bezemisný, pretože v európskom mixe ešte stále prevláda „špinavá“ elektrina. Že na akumulátory potrebujeme drahé kovy, ktorých ťažba sa rozhodne nedá nazvať ekologickou a cena ktorých navyše neustále rastie. Verme, že sa Európa z tohto zlého sna zobudí skôr než bude neskoro.

Novinky

Audi RS 6 Avant

Je verné tradičným hodnotám. Poháňa ho totiž benzínový motor 4,0 V8 biturbo TFSI s výkonom 463 kW (630 k) a 850 Nm. Samozrejmosťou je pohon quattro s mechanickým samosovrným medzinápravovým diferenciálom. Zrýchlenie je hodné z klubu „600+“, z nulky na 100 km/h sa dostanete za 3,4 sekundy.

Nio EC7

Čínske elektromobily môžu čoskoro prevažovať európsky trh. Bodaj by aj nie, keď sú také ako napríklad Nio EC7. Vyzerať dobre, má prestížny interié, dva elektromotory majú výkon 470 kW, resp. 850 Nm, z 0 na 100 km/h to dá za 3,8 sekundy a s väčším 150 kWh akumulátorom prejde až 920 km(!).

Honda Civic Type R

Už onedlho dorazia na trh prvé exempláre najnovšieho Civicu Type R. Pod kapotou je motor 2,0 VTEC Turbo s výkonom 242 kW (329 k), resp. 420 Nm so 6-stupňovou manuálnou prevodovkou. Novinka má už cenu – v základe bude stáť 54 990 €.

Auto magazín Awards 2022

Vyberte si najlepšie auto a hrajte o zaujímavé ceny.

Časopis Auto magazín vyhlasuje 12. ročník čitateľskej ankety Auto magazín Awards o najlepšiu novinku

na našom trhu. V každej kategórii si vyberte jeden model, o ktorom si myslíte, že je „naj“ a okrem toho si vyberte jedno auto zo všetkých, o ktorom si myslíte že je „naj“ bez rozdielu kategórií a ma-

lo by sa stať absolútnym víťazom ankety Auto magazín Awards 2022. Všetci, ktorí sa zapoja do súťaže, budú zaradení do žrebovania o zaujímavé vecné ceny. Zoznam víťahov zverejníme v časopise Auto magazín 03/2023 a na webe www.automagazin.sk

03/2023 a na webe www.automagazin.sk. Hlasovať môžete buď anketovým lístkom z časopisu Auto magazín 12/2022 alebo cez internet na stránke www.automagazin.sk

am
auto magazín
AWARDS
2022

Rubriku pripravuje **AUTO MAGAZÍN**, najčítanejší motoristický časopis na Slovensku

Slovan sa pripravuje na európsku jar

ŠK Slovan Bratislava pár dní po začiatku roka 2023 odštartoval zimnú prípravu. Pred belasými sú výzvy hneď na troch frontoch – v domácej lige chcú získať rekordný piaty

issa st. začali prípravu v prakticky nezmenenom zložení oproti úspešnej jesennej časti. K tímu sa z hostovaní pripojili dvaja hráči – talentovaný stredopoliar **Filip Lichý**, ktorý je odchovancom klubovej

takmer kompletnú prípravu v našom hlavnom meste. Vedenie klubu dalo prednosť kvalitným domácim podmienkam. Slovanisti môžu na tréningy využívať plochy s umelou trávou v okolí Tehelného

nášho najúspešnejšieho klubu dva či trikrát denne. „Nemilujem toto obdobie (úsmev). Trénujeme dva či trikrát denne, každý deň beháme. Pre futbalistu je zimná príprava snáď najťažším obdobím roka, keďže veľa trénujete, ale nehrajete zápasy. Na druhej strane, vieme, že to potrebujeme, aby sme nabrali silu a kondíciu pre celý nasledujúci rok,“ skonštatoval Aleksandar Čavrič, s 15 gólmi najlepší jesenný strelec belasých. Mimochodom, Čavrič patrí v aktuálnom Slova-

ne k služobne najstarším hráčom. V hlavnom meste pôsobí od septembra 2016. A ako potvrdzujú jeho slová, vzťah k Bratislave si dokážu vytvoriť aj športovci, ktorí nepochádzajú odtiaľto. Konkrétne Čavrič sa narodil vo Vukovare a vyrastal v srbskom meste Zrenjanin.

„Pri ceste späť do Bratislavy som sa cítil lepšie než keď som odtiaľto odchádzal. Nemohol som sa dočkať. Som v Slovane takmer sedem rokov, tu sa cítim ako doma. Aj moji spoluhráči sa cítia podobne. Všet-

ci sme sa tešili na návrat do Bratislavy,“ skonštatoval Čavrič.

Slovan počas zimnej prípravy odohrá tri zápasy – v sobotu **21. januára vyzve Zbrojovku Brno**, v stredu **25. januára sa predstaví na pôde rakúskeho SKN St. Pölten** a v sobotu **28. januára na belasých čaká prestížna konfrontácia s Red Bull Salzburg**. Pre belasých to bude poriadna previerka, veď Salzburg pred rokom postúpil do jarnej vyradovacej fázy Ligy majstrov, a v jej aktuálnej edícii skončil v skupine v konkurencii Chelsea, AC Miláno a Dinama Záhreb na treťom mieste.

Prvý súťažný zápas je na programe rekordne skoro – belasí si už v sobotu 4. februára dohrajú osemfinále domáceho pohára s **MFK Dukla Banská Bystrica**. Hrať sa bude na umelej trávě v Radvani.

V polovici februára sa začne jarná časť ligovej súťaže, belasí na úvod pcestujú do Dunajskej Stredy.

titul po sebe, v hre sú aj v domácom pohári a predovšetkým, aj v Európskej konferenčnej lige UEFA.

Zverenci Vladimíra We-

akadémie a mládežníckym reprezentantom SR a ofenzívny univerzál **Adler Da Silva**.

Na rozdiel od predošlých rokov, Slovanisti strávia

poľa, priamo na štadióne majú k dispozícii posilňovňu i regeneráciu.

Príprava sa začala zostra. Po úvodných fyzických testoch trénovali hráči

Aktualizovaný program najbližších ligových zápasov Slovana Bratislava

Nedeľa 12. februára o 17:30:

DAC Dunajská Streda – ŠK Slovan

Šobota 18. februára o 15:00:

ŠK Slovan – Dukla Banská Bystrica

Sobota 25. februára o 15:00:

FC ViOn – ŠK Slovan

Šobota 4. marca o 16:30:

ŠK Slovan – Spartak Trnava

Vstupenky na ligové zápasy belasých sú v predaji online na [Ticketmedia.sk](https://www.ticketmedia.sk).

Na osemfinále Európskej konferenčnej ligy v predaji posledných 5 000 vstupeniek

Najväčší futbalový európsky zápas, aký Bratislava zažije za posledných viac než 50 rokov, sa nezadržiateľne blíži. **ŠK Slovan Bratislava odohrá vo štvrtok 16. marca 2023 na Tehelnom poli osemfinálový súboj Európskej konferenčnej ligy.**

Ako ste si možno všimli, už pred Vianocami bol spustený predaj vstupeniek na osemfinále. V tejto chvíli,

necelé dva mesiace pred výkopom, je v predaji posledných 5 000 vstupeniek. Na pozdĺžnych tribúnach (A-tribúna a B-tribúna) zostávajú voľné posledné miesta.

Vstupenky sú od 25 eur v predaji prostredníctvom internetu na stránke www.ticketmedia.sk.

Slovan sa do osemfinále kvalifikoval ako víťaz svojej skupiny, v ktorej za sebou nechal Bazilej, Pjunik

Jerevan i Žalgiris Vilnius. Sami ste možno v lete či na jeseň boli na Tehelnom poli, a zažili ste neskutočné emócie. Slovan má talent na drámy – spomeňte si na vyrovnanie z posledných sekúnd proti Olympiakosu Pireus, gólové nožničky Erica Ramireza zo záveru proti Zrinjski Mostar, či otočku z 0:1 na 2:1 proti Pjuniku Jerevan.

Na Tehelné pole na európske zápasy v tejto sezóne

PREDAJ VSTUPENIEK

NA OSEMFINÁLE Európskej konferenčnej ligy UEFA

POKRAČUJE!

prišlo celkom 111 798 divákov. V priemere na jeden duel je to necelých 16 000 divákov, čo z európskych zápasov Slovana robí najnavštevovanejšie športové podujatie na Slovensku počas končiaceho sa roka 2022.

„Najväčším prínosom tohto roka bolo, že sme si získali priazeň fanúšikov,“ výstižne zhrnul hlavný tréner Vladimír Weiss st. v hodnotení po jesennej časti.

Meno osemfinálového súpera bude zná-

me po žrebe, ktorý sa uskutoční **24. februára**.

V hre je 16 potenciálnych súperov zo 14 krajín. Medzi možnými protivníkmi Slovana sú mená ako Lazio Rím, Fiorentina, Anderlecht či Trabzonspor s Marekom Hamšíkom.

Samotné osemfinále sa hrá 9. a 16. marca, pričom Slovan má ako víťaz skupiny garantované, že druhý zápas odohrá doma.

Text a foto ŠK Slovan

Vaša darčeková predajňa

DELIKATESO

www.delikateso.sk